መበል 28 ዓመት ቁ.114 ዓርቢ 11 ጥሪ 2019 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 3
ድቃስ ምርካብ
ዝሕግዝ ሜላ
ኣተነፋፍሳ

ገጽ 7

ብጽሕና ጊታ ገጽ 5
ስርቂ፡ ዝምታን
ተመሳሰልቶም
ገበናትን

ገጽ 8
ዝበሃለናን እንብሎን

ገጽ 9
ማንቸስተር ሲቲ 9
ቡርቶን ኣልቢዮን 0

ባይቶ ዞባ ደቡብ፡ መበል 18 ስሩዕ ኣኼባኡ
ብ9 ጥሪ ኣብ ከተማ መንደፈራ ኣቃኒዑ።
ኣቦ-መንበር ባይቶ መምህር ወልዳይ ገብረ፡
እንኣትዎ ዘለና መድረኽ ንነፍሲ-ወከፍ ዜጋ
ረዚን ሓላፍነት ዘሰክም ስለዝኾነ፡ ኩሉ ኣኣብ
ዝተዋፈሮ ንጥፈትን ዓውድን ብጽፈት
ክሰርሕን ከበርክትን ኣዘኻኺሩ።
“ሰላም፡ መሰረት ልምዓትን ዕብየትን
እዩ’’ ዝበለ መምህር ወልዳይ፡ ኣብ ዝሓለፈ
ዓመታት ብሰንኪ ዝነበረ ናይ ኣይሰላም

ኣይኲናት ሃዋህው ተዓንቂጹ ዝጸንሐ
መደባት፡ ብኣድማዕነት ንምትግባርን ራእይና
ንምስማርን፡ ንዘለዉ ብድሆታት ከም ዕድላት
ተጠቒምና ዓጸፋ ክንሰርሕ ከምዝግባእ
ኣገንዚቡ።
ኣብ’ቲ ኣጋጣሚ፡ ሓለፍቲ ጨናፍርን
ክፍልታትን ምምሕዳር ዞባ ደቡብ፡ ኣብ
ዝሓለፈ ዓመት በብጽላቱ ዝተተግበሩን
ዘይተተግበሩን መደባት ብመንጽር ዝነበሩ
ብልጫታትን ሕጽረታትን ብምግምጋም፡

ባይቶ ዞባ ደቡብ መበል 18 ስሩዕ ኣኼባኡ ኣቃኒዑ

ናይ’ዚ ዓመት’ዚ መደባት በብቀዳምነታቱ
ዘርዚሮም።
ኣመሓዳሪ ዞባ ደቡብ ኣቶ ኤፍሬም
ገብረክርስቶስ፡ ዘለናዮ መድረኽ ኣብ ኩሉ
መዳይ ዝያዳ ጻዕርን ትኵርነትን ዝሓትት
ብምዃኑ፡ ኣባላት ባይቶ መሪሕ ተራኦም
ክጻወቱ ኣዘኻኺሩ።
“ደቂ-ኣንስትዮ ምምሃር፡ ሕብረተሰብ
ምምሃር’ዩ” ዝበለ ኣቶ ኤፍሬም፡ ተሳታፍነት
ደቂ-ኣንስትዮ ኣብ መኣዲ ትምህርትን

ስራሕን ንምዕዛዝ - ቀዳምነት ተዋሂቡዎ
ክስራሓሉ፡ ብመሰረት ብሚኒስትሪታት ዞባዊ
ምምሕዳርን ፍትሕን ዝወጸ ሕጋጋት ውዕል
ክራይ፡ ኣብ መንጎ ኣካራይን ተኻራይን
ዝርአ ምስሕሓባት ንምውጋድ ዝካየድ
ጻዕርታት ክሕይል፡ ቤት-ትምህርቲ ሓረስቶት
ኣብ ግራት ሓረስታይ ኣብ ዝሓጸረ እዋን
ንምጅማር ብንጥፈት ክስራሕ፡ ኣብ ዝብሉ
ዛዕባታት መብርሂ ሂቡ።
ኣብ መወዳእታ ባይቶ፡ ኮም ዝሰረቱ

መደባት ከባብያዊ ጽሬት ክድፋኣሉ፡
ተጠቃምነት ሞጐጎ ኣድሓነት ብሰፊሑ
ክተኣታቶ፡ መጸበዪ ነብሰ-ጾራት ዘይብለን
ትካላት ጥዕና ክስራሓለን፡ ብዝተፈላለየ
ምኽንያት ካብ መኣዲ ትምህርቲ ዝበኾሩ
ቈልዑን መንእሰያትን ኣብ ትምህርቲ
ዝሳተፉሉ ኩነታት ክፍጠር፡ ንጥፈታት
ምዕቃብ ማይን ሓመድን ብዝለዓለ ደረጃ
ክቕጽል ዝብሉን ካልኦትን ውሳነታትን
ለበዋታትን ኣሕሊፉ።

ኣብ ማሕበር ፍኖተ-ሰማእታት
ተጠርኒፎም ዝነጥፉ ኤርትራውያን
ነበርቲ እስራኤል፡ ኣብ 2019 ስድራቤት
ስዉኣት ናይ ምንባይ መደባት ብዝለዓለ
ከምዝሰርሑሉ፡ ኣብ ዘካየዱዎ ኣኼባ
ገሊጾም።
ብመሰረት ዝቐረበ ጸብጻብ፡ ኣብ
2018 ዝተወደቡ ሓደስቲ ኣስታት
100 ኣባላት ነፍሲ-ወከፎም 720 ዶላር
ብምኽፋል፡ ልዕሊ 72 ሽሕ ዶላር
ንመናበዪ ስድራ ስዉኣት ንኽውዕል
ብመንገዲ ሚኒስትሪ ዕዮን ሰብኣዊ
ድሕነትን ክልእኩ እንከለዉ፡ ናይ’ታ
ዝናብዩዋ ስድራ ስዉእ ምሉእ ሓበሬታ
ድማ ተዋሂቡዎም።
ተሳተፍቲ ኣብ መወዳእታ፡ ሃገራዊ
መደባት ብኣድማዕነት ንምትግባር
ብሓፈሻ፡ ስድራቤት ስዉኣት ንምንባይ
ድማ ብፍላይ - ንመንግስቲ ጥራይ
ዝግደፍ ስለ ዘይኮነ በቲ ሓደ፡ ዝያዳ
ሕልናዊ ዕግበት ስለ ዝፈጥረሎም ድማ
በቲ ካልእ፡ ውዳበኦምን ጥርናፈኦምን
ኣሐዪሎም ከምዝነጥፉሉ ኣረጋጊጾም።

“ናብዮት ስድራ ስዉኣት

ብዝለዓለ ክንሰርሓሉ ኢና” ኤርትራውያን ኣብ እስራኤል

ስ/

ፊ
ሊ
ሞ
ን

ት
ካ
ቦ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 2

ሰዓት መደብ

12:00 ዶክመንታሪ
12:30 ዜና ትግርኛ
12:50 ፍሉይ መደብ
13:30 ዜና ዓረብ
13:40 ሄሎ ደባይዋ ብቐጥታ
15:30 ሞዛይክ
18: 50 ፍሉይ መደብ

19:30 ተኸታታሊት ፊልም መንቐብ(14)
20:00 ዜና ትግረ

20:10 ቴራብ/ገለብ ደሓን
21:00 ዜና ትግርኛ

21:25 ማህደር
22:00 ዜና ዓረብ
22:10 መላምሕ

22:30 ዜና እንግሊዝ

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ተስፋኣለም የማነ

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ኤደን ሃብተኣብ
ሳምራዊት መለስ

ለይ-ኣውት

ሊድያ ስልጣን

ዋና ኣሰናዳኢ

ኣስፍሃ ተኽለማርያም
ቍ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ብርሃነ ምሕረትኣብ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ኤርምያስ ገብረልዑል
ሺሃብ ኣርኣያ
ቍ.ስ 201820 (2214)
ፋክስ። 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ. 200454-07121322
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ሰማያዊት ሓይለኣብ
ሳራ ኣለም

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ
ትራምፕ፡ ኣብ ምርጫ 2016 ንቐንዲ
መቀናቕንቱ ዝነበረት ሂላሪ ክሊንተን
ስዒሩ ናብ ስልጣን ክድይብ ካብ
ዝሓገዙዎ ኣጀንዳታት ሓደ፡ ንዶብ
ሃገሩን መክሲኮን ብጽኑዕ መንደቕ
ብምሕጻር፡ ንዋሕዚ ዘይሕጋውያን
ስደተኛታትን ዘይሕጋዊ ምስግጋር
ዕጸ-ፋርስን ናብ ዜሮ ከውርዶ
ምዃኑ ዝኣተዎ ፖለቲካዊ መብጽዓ
እዩ። በዚ ከኣ ጽልኣት ናይ
ስደተኛታት ዘለዎምን “ንሕና ኢና
ቀዳሞት ዜጋታት” በሃልትን ጸዓዱ
ኣመሪካውያን፡ ኣብቲ ምርጫ ምሉእ
ደገፍ ገበሩሉ። ፕረዚደንት ትራምፕ፡
ወጻኢታት ናይቲ ብኮንክሪት ከም
ዝህነጽ ዝጠቐሶ ሓጹር መንደቕ፡
ምሉእ ብምሉእ መክሲኮ ክትሽፍኖ
ምዃናን፡ ኣመሪካ ዝዀነ ወጻኢታት
ከም ዘይትገብርን’ዩ ክገልጽ ጸኒሑ።
መክሲኮ ብወገና፡ ኣብዚ ስልጡን
ዘበን ንክልተኡ ህዝብታት ዘራኽብ
ድልድል ደኣ’ምበር፡ ንኽልተኡ
ህዝብታት ዝፈላሊ ሓጹር ምህናጽ
ምልክት ስልጡን ኣተሓሳስባ ከም
ዘይኰነ ብምግላጽ፡ ኣብ ህንጸት ናይቲ
ጋራዲ መንደቕ ሳንቲም’ውን ትዅን
ከም ዘይተውጽእ ደጋጊማ ኣነጺራ።
በዚ ከኣ ኣብ መንጎኣን ኣብ መንጎ
ምምሕዳር ትራምፕን ዘይምቅዳው
ተኸሲቱ ጸኒሑ - ገና’ውን ይቕጽል
ኣሎ። ናይ ስነ-ቁጠባ ክኢላታት
ብወገኖም፡ እቲ ዝህነጽ መንደቕ፡ ኣብ
ማሕበረ-ቁጠባዊ መነባብሮ ናይቲ ኣብ
ከባቢ ዶብ ዝነብር ህዝቢ ክልተአን
ሃገራት ኣሉታዊ ጽልዋ ክህሉዎ
ምዃኑ ብምጥንቃቕ፡ ፕረዚደንት
ትራምፕ ነቲ ውጥን ዳግመ-ግምት
ክገብረሉ ከም ዘለዎ እዮም ከተሓሳስቡ
ጸኒሖምን ዘለዉን።
ብመሰረት መጽሔት ‘ዘ-ኢኮኖሚስት’፡
ኣስታት 154 ኪሎ ሜተር ንውሓት

ኣመሪካ - ኣጀንዳታት ትራምፕን ብድሆታቱን

ዝነበሮ መንደቕ በርሊን ካብ ዝፈርስ
ንደሓር ጥራይ፡ ልዕሊ 45 ሃገራት
ኣብ ዶባተን ሓጹር ሃኒጸን ኣለዋ። 30
ካብኣተን ነቲ ሓጹር ድሕሪ ግብረ-
ሽበራዊ መጥቃዕቲ 11 መስከረም
2001 እየን ሃኒጸንኦ። ሓንቲ ካብኣተን
ሕ.መ.ኣመሪካ ኰይና፡ ኣብቲ ምስ
መክሲኮ ዘራኽባ ዶብ ብ2.4 ቢልዮን
ዶላር ወጻኢታት ንልዕሊ ሓደ ሽሕ
ኪሎ ሜተር ዝዝርጋሕ ሓጹር ሃኒጻ።
ኤውሮጳዊት ሃንጋሪ ድማ፡ ካብ ሶርያ፡
ዒራቕ፡ ኣፍጋኒስታን፡ ፓኪስታን፡ ወዘተ.
ንዝብገሱ ዘይሕጋውያን ስደተኛታት
ንምዕጋት ብዝብል ምኽንያት፡ ነቲ ምስ
ሰርብያ፡ ሮማንያን ክርኦሽያን ዘራኽባ
ዶብ ትሓጽሮ ኣላ። እስጳኛ እውን፡
ብተመሳሳሊ ምኽንያት ነቲ ናብ ሞሮኮ
ዝቐረበ ደንደስ ባሕራ ብሓጻውን
ክትሓጽሮ ክኢላ’ያ። እስራኤል፡ ሱልካ
ፍልስጤማውያን ዕጡቓት ንምግታእ
ኣብ ምዕራባዊ ገማግም ሃኒጻቶ ዘላ ናይ
ኮንክሪት ሓጹር እውን፡ ሓደ ካብቶም
ብደረጃ ዓለም ዝተፈልጡ ሓጹራት
እዩ።
ኣመሪካ፡ ምስ መክሲኮ ንኣስታት
3,208 ኪሎ ሜተር ዝዝርጋሕ ዶብ
ኣለዋ። ካብኡ፡ እቲ ልዕሊ 2 ሽሕ ኪሎ
ሜተር ሓጹር የብሉን። ፕረዚደንት
ትራምፕ ድማ፡ ነዚ ክንድዚ ዝንውሓቱ
ዶብ፡ ሰብ ይዅን ተሽከርካሪት ክትሰግሮ
ብዘይትኽእል ክሳብ 17 ሜትሮ ብራኸ
ዘለዎ ነዊሕ መንደቕ ክሓጽሮ ምዃኑ’ዩ
ዝገልጽ ዘሎ። ድሮ’ውን 9.5 ኪሎ
ሜተር ዝንውሓቱ መጀመሪ ሓጹር
ንምህናጽ፡ ፈደራል መንግስቲ ኣመሪካ
ምስ ሓደ ኣብ ቴክሳስ ዝመደበሩ
ኩባንያ ህንጻ ናይ 145 ሚልዮን ዶላር
ውዕል ኣትዩ ኣሎ። እቲ ፕረዚደንት፡
ነቲ ተሪፉ ዘሎ ዶብ ብኮንክሪት ወይ
ብሓጺን ንምሕጻር 8 ቢልዮን ዶላር
ጥራይ ወጻኢታት ከም ዘድልዮ እዩ
ዝገልጽ ዘሎ። እዚ ይዅን’ምበር፡ ሓቀኛ

ወጻኢታት ናይቲ መንደቕ ካብ 15
ቢልዮን ክሳብ 25 ቢልዮን ዶላር
ክበጽሕ ከም ዝኽእልን፡ ንመጸገኒኡ
ዓመታዊ 700 ሚልዮን ዶላር
ወጻኢታት ከም ዝደልዮን ሓያለ
ኣመሪካውያን መሃንድሳት ግምቶም
ይህቡሉ ብምህላዎም፡ ነቲ ፕሮጀክት
ዝቃወሙ ኣመሪካውያን ብቑጽሪ
እናተዓጻጸፉ ይመጹ ኣለዉ።
ፕረዚደንት ትራምፕ፡ ፈደራል
መንግስቲ ኣመሪካ ኣብ ዓመተ 2019
ንዘድልዮ መጠን ባጀት ኣመልኪቱ
ናብ ባይቶ ሃገሩ (ኮንግረስ) ኣብ
ዘቕረቦ እማመ፡ ነቲ ኣብ ዶብ
መክሲኮ ዝህነጽ መንደቕ ዝኸውን
5.6 ቢልዮን ዶላር ባጀት ድሕሪ
ምጥላቡ፡ ኣብ መንጎኡን ኮንግረስን
ዘይምርድዳእ ተፈጢሩ። ካብ ሰልፊ
ደሞክራስያውያን ዝዀኑ ኣባላት
ኮንግረስ፡ እቲ ዝህነጽ መንደቕ
ንጸጋታት ኣመሪካ ካብ ምብኻን
ሓሊፉ ካልእ ዝህሉዎ ፋይዳ ከም
ዘይብሉ ብምግላጽ፡ ነቲ ዝቐረበ እማመ
ተቓዊመምዎ። ብፖሊሲ ትራምፕ
ሕጉሳት ዘይኰኑ ብቑጽሪ ብርክት
ዝበሉ ኣባላት ሰልፊ ሪፓብሊካውያን
እውን፡ ብተመሳሳሊ ናይ ተቓውሞ
ድምጺ ሂቦም። ኣባላት ደሞክራትስ
ነቲ ብትራምፕ ዝቐረበ እማመ
ድሕሪ ምንጻግ፡ ንምዕጻው መንግስቲ
ኣመሪካ ከድሕን ይኽእል’ዩ ዝበሉዎ
ናይ ባዕሎም እማመ ኣቕሪቦም። እቲ
እማመ፡ ኣብ ዶብ ኣመሪካን መክሲኮን
ንመህነጺ መንደቕ ዝኸውን 1.3
ቢልዮን ዶላር፡ ከምኡ ድማ ኣብቲ
ዶብ ንመካየዲ ሓለዋ ዝውዕል 300
ሚልዮን ዶላር ባጀት ክጸድቕ ዝብል
እዩ ነይሩ። እንተዀነ፡ ፕረዚደንት
ትራምፕን ደገፍቱ ዝዀኑ ገለ
ኣባላት ሪፓብሊካንን ብትሪ ነጺጎሞ።
ትራምፕ ብፍላይ፡ “ኮንግረስ ነቲ
ዘቕረብኩሉ ባጀት ክባርኸለይ እንተ
ዘይክኢሉ፡ ኣነ ድማ ናይዚ ዓመት
ባጀት መንግስቲ ንምጽዳቕ ክታመይ
ኣይከንብርን እየ፡” ብምባል ሓንጊዱ።
ብሰንኪ’ዚ ኣብ መንጎ ክልተኦም
ወገናት ዝተፈጥረ ዘይምርድዳእ፡
ፈደራላዊ መንግስቲ ኣመሪካ ከፊላዊ
መልመስቲ ኣጋጢሙዎ ኣሎ። ኣብ

ትሽዓተ ሚኒስትሪታት (ክፍሊታት)ን
ካልኦት ትካላትን ዝሰርሑ ኣስታት
800 ሽሕ ሰራሕተኛታት ፈደራል
መንግስቲ፡ “ንመሃያኹም ዝኸውን
ባጀት የለን፡” ስለ ዝተባህሉ፡ ገለኦም
ብዘይክፍሊት ኣብ ስርሖም ክቕጽሉ፡

ዝተረፉ ከኣ ከዕርፉ ወይ ከብኩሩ
ተገዲዶም ኣለዉ።
ፈደራላዊ መንግስቲ ኣመሪካ፡ ካብ
ዝሓለፈ 22 ታሕሳስ ጀሚሩ’ዩ ብኸፊል
ለሚሱ ወይ ተዓጽዩ ዘሎ። ብሰንኪ ናቱ
ምዕጻው ከኣ፡ ቁጠባ ኣመሪካ ሰሙናዊ
ናይ 6.5 ቢልዮን ዶላር ክሳራ የጋጥሞ
ከም ዘሎ፡ ኣመሪካውኣን ምሁራት ስነ-
ቁጠባ የረድኡ። እዚ ከኣ ልዕሊ’ቲ
ፕረዚደንት ትራምፕ ኣቕሪቡዎ ዘሎ
ንመንደቕ ዝኸውን መጠን ባጀት
ምዃኑ፡ እቶም ምሁራት ወሲኾም
የመልክቱ። ፕረዚደንት ትራምፕ፡
ብዛዕባ’ቲ ክሃንጾ ወጢኑዎ ዘሎ
መንደቕ ኣመልኪቱ ምስ ባይቶ ዋጋ-
ዕዳጋ ይዅን ዝዀነ ሕድገት ከም
ዘይገብር ድሕሪ ምንጻር፡ ከፊላዊ
ምዕጻው መንግስቲ ኣመሪካ ንሰሙናት

ወይ’ውን ንዓመታት ክቕጽል ከም
ዝኽእል’ዩ ዘጠንቅቕ ዘሎ። ንሱ፡ ነቲ
ጉዳይ ንምፍታሕ፡ ዝሓለፈ ቀዳም ምስ
ወከልቲ ኣባላት ባይቶ ተራኺቡ’ኳ
እንተ ተዘራረበ፡ ሽዑ’ውን ክሰማማዕ
ኣይከኣለን። ድሕሪ’ቲ ርክብ ኣብ ዝሃቦ
መግለጺ፡ ነቲ መንደቕ ናይ ምህናጽ
ኣጀንዳኡ ንምትግባር፡ ኣብ ዝቕጽል
ሒደት መዓልታት ንባይቶ ኣመሪካ

ጐስዩ (ኮንግረስ ይቀበሎ ኣይቀበሎ
ብዘየገድስ) ብደረጃ ሃገር ህጹጽ ናይ
ሓደጋ እዋን ክእውጅ ከም ዝኽእል
ኣጠንቂቑ። ድሕሪ ምእዋጅ’ቲ ናይ
ሓደጋ እዋን፡ ብመገዲ ሰራዊት ኣቢሉ
ነቲ መንደቕ ክሃንጾ ክጅምር ምዃኑ
ድማ ሓቢሩ።

. . . . ይቕጽል

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 3

ሱሌማን ኣሕመድ

መጽናዕትታት ከም ዘነጽሩዎ ድቃስ ምስ ጥዕናዊ
ኩነታት ሓያሎ ምትእስሳር ኣለዎ። ሓደ ሰብ ንነዊሕ
ሰዓታት ከይደቀሰ ምስ ዝጸንሕ፡ ሕማማት ናይ ምጽዋር
ዓቕሙ ዝተዳኸመ ይኸውን። ብዝተፈላለዩ ሕማማት
ብቐሊሉ ይጥቃዕ።
ድቃስ ንዕብየት ዝተፈላለዩ ኣካላትና’ውን ኣዝዩ
ኣገዳሲ እዩ። ህጻናት ልዕሊ ዓበይቲ ሰባት ብዙሕ ናይ
ድቃስ ሰዓታት ዘድልዮም እምበኣር በዚ እዩ።
ድቃስ ልዕሊ ማንም ካልእ ኣካላትና ዝያዳ ንሓንጎል
ከም ዘገድሶ ክኢላታት ይገልጹ። ኣብ እንድቅሰሉ እዋን፡
ሓንጎልና ኣገዳስን ጠቓምን ዝበሎ ሓበሬታ ይሰርዕን
ይኽዝንን። ምስ ተበራበርና ተነቓቒሕና ክንሰርሕ
ድሉዋት ንኽንከውን ይገብር።
ድቃስ ምስኣን ሳዕቤኑ ካብ ዓይንኻ ዘይምኽዳን ሓሊፉ
ኣብ ሓይሊ ሰብነት፡ ስምዒታዊ ኩነት፡ ኣፍራይነትን
ካልእ መዳይ ጥዕናን ብዙሕ ሳዕቤን የኸትል። ሓደ
ንስርዓተ ድቃስ ብዝጸልዉ ሕማማት ዝተጠቕዐ ሰብ
ኣብ መዓልታዊ ስርሑ፡ ስርዓተ ምትሕልላፍ ሓበሬታ፡
ኣተሓሳስባን ካልእ ክፋል ሰብነትን ዓቢ ሽግር ክፈጥረሉ
ይኽእል።
ቀንዲ ምልክታት ጸገማት ድቃስ
ሓደ ሰብ ኣብ ገለ እዋን ብሰንኪ ብዝተፈላለዩ ናይ
ህይወት ብድሆታት ናይ ድቃስ ዘይምቹእነት ይስምዖ።
እዚ ግን ንቡርን ግዝያውን ኮይኑ ቀልጢፉ ዝጠፍእ እዩ።
እዚ ጸገም’ዚ ንነዊሕ ምስ ዝቕጽልን ኣብ መዓልታዊ
ንጥፈታት ናይቲ ሰብ ጸገም ዝፈጥር ምስ ዝኸውንን
ግና ሕክምናዊ ምኽሪ የድልዮ። ገለ ካብ ጸገም ስርዓተ
ድቃስ ዘለዎ ሰብ ዘርእዮም ምልክታት፦
= ኣብ እዋን መዓልቲ ቀጨውጨውን ትኽስን
ምባል፡
= ከንብብ፡ ጠጠው ክብልን ተለቪዥን ክዕዘብን
ዘይምኽእል፡
= ኣተኩሮን ኣድህቦን ምጉዳል፡
= ናይ ድኻም ምልክታት ኣብ ገጽ ምዕዛብ፡
= ቀልጢፍካ መልሲ ዘይምሃብ (ብፍላይ ኣብ
እትሕተተሉ እዋን፡)
= ከም ቡን ሻሂን ካልእን ዝኣመሰሉ ውዑይ መስተ
ክትሰቲ ምህራፍ፡
ልዋም ድቃስ ክትረክብ ትሽገር እንተለኻ ንበይንኻ
ስለ ዘይኮንካ ብዙሕ ክትጭነቕ የብልካን። እንታይ ደኣ
ንክኢላታት ሕክምና ብምውካስ ብኸመይ ክትፈትሖ
ከም ዘለካ ምጽዓር እዩ ዝግበኣካ። ኣብ ኣመሪካ

ጸገም ስርዓት ድቃስ (insomnia) ጸገም ናይ ልዕሊ
30 ሚእታዊት ኣባጽሕ ዜጋታት ኮይኑ ከም ዘሎ
መጽናዕትታት የመልክቱ።
ስእነት ድቃስ ምስ ዝህልወካ እዞም ስዒቦም ተዘርዚሮም
ዘለዉ ኣገባባት ኣተነፋፍሳ ተጠቒምካ ንምፍዋሱ
ጻዕርታት ከተካይድ’ውን ክኢላታት ይመኽሩ’ዮም።
እዞም ሜላ ኣተነፋፍሳ ኣእምሮኻ እኹል ኣየር ብምርካብ
ንኸዕርፍ ዝሕግዙ እዮም።
ቅድሚ ንኽትድቅስ እዞም ሜላታት ምጥቃምካ
ክትፈልጦም ዝግበኣካ ነጥብታት ኣለዉ። ኣብ ቅድሜኻ
ካብ ዝህሉ ረበሻታት ክትእለ ኣዒንትኻ ክትዕምት ግድን

ድቃስ ምርካብ ዝሕግዝ ሜላ ኣተነፋፍሳ

እዩ። ኣብቲ እትገብሮ ሜላ ኣተነፋፍሳ ምሉእ ኣድህቦ
ክትገብር ይግባእ። እስትንፋስ ኣብ ጥዕናና ዝህልዎ
ናይ ምሕዋይ ሓይሊ ሓያል ምዃኑ’ውን ክትኣምነሉ
ይግባእ።
ስዒቦም ሓያሎ ሜላታት ኣተነፋፍሳ ተዘርዚሮም
ኣለዉ። ኣየናይ ንዓኻ ይሰማማዕ ኣስተብሂልካ
ተጠቐመሉ።
* ‘4-7-8’ ሜላ ኣተነፋፍሳ
=> ከናፍርካ ኣጽብብ ኣቢልካ ብምኽባብ ክሳብ
ኣርባዕተ ካልኢታት ብልብኻ ትፈቅድ ኣየር ናብ
ውሽጢ ሰሓብ።
=> ነቲ ናብ ውሽጢ ዘእተኻዮ ኣየር ክሳብ 7
ካልኢታት ኣብ ውሽጥኻ ሒዝካዮ ጽናሕ።
=> ነቲ ኣየር ክሳብ 8 ካልኢታት ግዜ ብምውሳድ
ቀስ ኣቢልካ ኣውጸኣዮ።
=> ነዚ ኣገባብ ክሳብ ድቃስ ዝመጸካ ካብ 4 ክሳብ 8
ሳዕ ደጋጊምካ ኣተግብሮ።
እዚ ልዋም ድቃስ ንምርካብ ዝሕግዝ ሜላ
ኣተነፋፍሳ’ዚ ኣንድሪው ወል ብዝተባህለ ዶክተር
እዩ ማዕቢሉ። ኣብ ኣመሪካ ብዙሓት ናይ ድቃስ
ጸገም ዘለዎም ሰባት ክኽተልዎ ክኢሎም ከም ዘለዉ
ዝተኻየዱ መጽናዕትታት የመልክቱ።

* ‘ብራማሪ ፕራናያማ’ (Bhramari pranayama)
ሜላ ኣተነፋፍሳ
=> ዓይንኻ ዓሚትካ ኣዕሚቝካ ኣስተንፍስ። ኣየር
ብዝግባእ ናብ ውሽጢ ክኣቱን ናብ ደገ ክወጽእን
ኣስተብህለሉ።
=> ከምዚ ክትገብር እንከለኻ ብዓባይ ዓባይቶ
ኣጻብዕትኻ ንክልቲኦም ኣእዛንካ ዕጸዎም።
=> ኣመልካቲቶ ኣጻብዕትኻ ኣብ ሸፋሽፍቲ ኣዒንትኻ፡
እተን ዝተረፋ ኣጻብዕቲ ድማ ኣብ ትሕቲአን ብምስራዕ
ኣዒንትኻ ምስ ኣፍንጫኻ ኣፍኲስካ ከም ዝዕጾ ግበር።
=> ኣፍካ ዓጺኻ “ሹሽ” ዝብል ድምጺ ብኣፍንጫኻ
ክሳብ እትሰምዕ ኣየር ካብ ውሽጢ ኣውጸኣዮ። ኣየር
ክትስሕብ እንከለኻ ግና ኣፍንጫኻ ኣዝልቕ ክተብሎ
ይግባእ።
=> ነዚ ኣገባብ’ዚ ክሳብ 6 ሳዕ ደጋጊምካ ክተካይዶ
ይግባእ።
እዚ ሜላ ኣተነፋፍሳ’ዚ ሓንጎል ብዝግባእ ኣየር ከም
ዝረክብ ዝገብር ብምዃኑ ድቃስ ክትረክብ ይሕግዝ።

* ሰለስተ ክፍልታት ሜላ ኣተነፋፍሳ
=> ፈለማ ንነዊሕ ሰዓታት ናብ ውሽጢ ኣካላትካ
ኣዕሚቝካ ኣየር ሰሓብ።
=> ኣብ ኣካላትካ ንዝፈጥረልካ ስምዒታት ምሉእ
ኣድህቦ ብምግባር ነቲ ዘእተኻዮ ኣየር ምሉእ ብምሉእ
ኣውጸኣዮ።
=> ነዚ ኣገባብ ደጋጊምካ ምስ ኣካየድካዮ፡ ቀስ ኢልካ
ኣየር ብምስሓብ ቀስ እናበልካ ድማ ኣየር ክተውጽእ
ፈትን።
እዚ ሜላ ኣተነፋፍሳ’ዚ እናዕረፍካ ንሰለስተ ክፍልታት
ከተካይዶ ይከኣል። ሓንጎል እኹል ኣየር ከም ዝረክብ
ብምግባር ህርመት ልቢ ንኽጎድል ይሕግዝ።
ዝተኻየዱ ሕክምናዊ መጽናዕትታት ከም ዘነጽሩዎ
ብዙሓት ሰባት እዚ ኣገባብ ሜላ ኣተነፋፍሳ ስለ
ዝቐለሎም ከዘውትሩዎ ይረኣዩ።

* ናብ ከስዐ (Diaphragm) ዘድሃበ ሜላ ኣተነፋፍሳ
=> ብሕቖኻ ኣእጋርካ ምሉእ ብምሉእ ሰጥ ኣቢልካ
ደቅስ።
=> የማናይ ጉምቦ ኢድካ ዘርጊሕካ ኣብ ልዕሊ
ከስዐኻ፡ ጸጋማይ ጉምቦ ኢድካ ዘርጊሕካ ድማ ኣብ ኣፍ
ልብኻ ኣቐምጦ።
=> እታ ኣብ ከስዐ ተቐሚጣ ዘላ ኢድካ ክሳብ ካብ’ታ
ኣብ ኣፍልብኻ ዘላ ኢድካ ልዕሊኣ ትድይብን ትሕቲኣ
ትወርድን ቀስ ኢልካ ኣዕሚቚካ ኣስተንፍስ።
=> ቀጺልካ ከናፍርካ ብምጽቃጥ ቀስ ኣቢልካ
ኣስተንፍስ።
=> ኣየር ናብ ውሽጢ ክትስሕብን ንደገ ከተውጽእን
እንከለኻ ኣፍልብኻ ክንቀሳቐስ የብሉን።
እዚ ሜላ ኣተነፋፍሳ’ዚ እስትንፋስካ ዘገምታዊ
ብምግባር ኣካላትካ ዘድልዮ ኦክስጅን ከም ዝጎድል
ዝገብር እዩ። በዚ ድማ ድቃስ ብቐሊሉ ክመጸካ
የኽእል።
* በብእብረ ብኣፍንጫ ናይ ምስትንፋስ ሜላ
=> ኣእጋርካ ብሓንሳብ ብምጥማር ኮፍ በል።
=> ጸጋመይቲ ኢድካ ኣብ ብርኪ እግርኻ ብምቕማጥ
ዓባይ ዓባይቶ ኣጻብዕቲ ናይ የማነይቲ ኢድካ ኣብ ከባቢ
ቀዳዳት ናይ ኣፍንጫኻ ኣቐምጠን።
=> ኣብ ውሽጥኻ ዘሎ ኣየር ምሉእ ብምሉእ ምስ
ኣውጻኻዮ ነታ የማነይቲ ቀዳድ ናይ ኣፍንጫኻ
ዕጸዋ።
=> በታ ጸጋመይቲ ቀዳድ ናይ ኣፍንጫኻ ኣየር ናብ
ውሽጢ ሰሓብ።
=> ነታ ጸጋመይቲ ቀዳድ ናይ ኣፍንጫኻ ዓጺኻ፡
ንየማነይቲ ቀዳድ ኣፍንጫኻ ድማ ከፊትካ ነቲ ኣየር
ኣውጸኣዮ።
=> ነዚ ኣገባብ እናቐያየርካ ንሓሙሽተ ደቓይቕ
ኣካይዶ። ኣየር ብጸጋማይ ቀዳድ ናይ ኣፍንጫኻ
ብምውጻእ ነቲ ኣገባብ ፈጽሞ።
ኣብ 2013 ዝተኻየደ መድናዕቲ ከም ዘነጽሮ፡ ናይ
ኣፍንጫ ሜላ ኣተነፋፍሳ ብዙሕ ወጥሪ ዘይፈጥር ኣገባብ
ብምኻኑ ሓያሎ ሰባት ክስዕቡዎ ተራእዮም።

* ‘ቡተይኮ’ (Buteyko) ሜላ ኣተነፋፍሳ
=> ኣፍካ ኣፍኲስካ ብምዕጻው ኣብ ዓራት ኮፍ

ብምባል፡ ብኣፍንጫኻ ኣስተንፍስ። ነዚ ኣገባብ ክሳብ 30
ካልኢታት ደጋጊምካ ኣተግብሮ።
=> ብድሕሪ’ዚ ሓንሳብ ጥራይ ብኣፍንጫኻ ኣየር
ስሒብካ ኣውጽእ።
=> ጸኒሕካ ኣፍንጫኻን ኣፍካን ክሳብ ኣየር ዘድልየካ
ዓጺኻዮ ጽናሕ።
=> ኣፍካ ብዕጽዉ፡ ብኣፍንጫኻ ኣየር ኣእቱን
ኣውጽእን።

* ‘ፓፕዎርዝ’ (Papworth) ሜላ ኣተነፋፍሳ
እዚ ኣገባብ ኣተነፋፍሳ ንምንቅስቓስ ከስዐ ኣብ ግምት
ዘእተወ እዩ።
=> ሰጥ ኢልካ ኮፍ በል። እቲ ኣገባብ ንድቃስ ዝዓለመ
ክሳብ ዝኾነ እቲ ኮፍ ትብለሉ ዓራት ክኸውን ይግባእ።
=> ኣየር ክተእቱ ክሳብ ኣርባዕተ ክተውጽእ ድማ
ክሳብ ኣርባዕተ ፍቐድ። እቲ ኣየር ብኣፍካ ወይ
ብኣፍንጫኻ ከተእትዎ ትኽእል ኢኻ። ነቲ ኣየር ግና
ብኣፍንጫኻ ጥራይ ክተውጽኦ ይግባእ።
=> ኣየር ክትስሕብን ክተውጽእን እንከለኻ ከስዐኻ
ክንፋሕን ክጎድልን እንከሎ ኣስተብህለሉ። ክተስተንፍስ
እንከለኻ ድማ ካብ ከስዐኻ ይወጽእ ከም ዘሎ
ንኽተረጋግጽ ድምጺ ክትሰምዕ ይግባእ።
እዚ ኣገባብ ሜላ ኣተነፋፍሳ ንድቃስ፡ ምብሃቚን ሰለም
ምባልን ዝኣመሰሉ ስምዒታት ናይ ምጉዳል ዓቕሚ
ኣለዎ።

* ‘ካፓልበሃቲ’ (Kapalbhati) ሜላ ኣተነፋፍሳ
=> ከም ሓደ ምኡዝ ሽታ ትሽትት ዘለኻ ክትመስል
ኣየር ንውሽጢ ኣእቱ።
=> ከናፍርካ ንቕድሚት ውጥውጥ ኣቢልካ ቀስ
ኢልካ ነቲ ኣየር ኣውጸኣዮ። ነቲ ኣየር ኣብ ምውጻእ
ካብቲ ክትሕቦ ዝወሰድካዮ ግዜ ሰለስተ ዕጽፊ ክትድንጒ
ይግባእ።
= ክሳብ ኣካላትካ ዝዛነን ድቃስ ዝመጸካን ድማ
ደጋጊምካ ኣተግብሮ።
‘ካፓልበሃቲ’ ሜላ ኣተነፋፍሳ ሕጽረት ምስትንፋስ
የጉድል። ዝተቓጸለ ኣየር ብዝግባእ ክወጽእ ድማ
ይሕግዝ።

* ‘ቦክስ’ (Box) ሜላ ኣተነፋፍሳ
=> ፈለማ ሕቖኻ ሰጥ ኣቢልካ ብዝግባእ ኮፍ ክትብል
ይግባእ። ኣየር ምሉእ ብምሉእ ክትስሕብ ፈትን። ክሳብ
ካብ ሳንቡእካ ዝወጽእ ድማ ጸኒሕካ ንደገ ከተውጽኦ
ይግባእ። ኣብቲ ትወስዶ ዘለኻ ኦክስጅን ምሉእ ብምሉእ
ዘድሃበ ክኸውን ይድለ።
=> ቀስ ኢልካ ብኣፍንጫኻ ኣየር ስሓብ። ክሳብ
ኣርባዕተ ድማ ብሓንጎልካ ቁጸር። ኣብዚ ግዜ’ዚ ሳንቡእካ
ምሉእ ብምሉእ ብኣየር ክመልእ ከም ዘለዎ ግበር።
=> ነቲ ዘእተኻዮ ኣየር ክሳብ ኣርባዕተ ብሓሳብ
ትፈቅድ ድማ ኣብ ውሽጥኻ ኣጽንሓዮ።
=> ብድሕሪ’ዚ፡ ክሳብ ኩሉ’ቲ ኣየር ካብ ሳንቡእካ
ከም ዝወጸ ዝመስለካ፡ ነቲ ኣብ ውሽጥኻ ዝጸንሐ ኣየር
ቀስ እናገበርካ ብኣፍካ ኣውጸኣዮ።
እዚ ዓይነት ሜላ ኣተነፋፍሳ’ዚ፡ ብፍላይ ኣብ ትካላት
ጥዕና ስነ-ኣእምሮ፡ ልሙድ ኣገባብ ሜላ ፍወሳ ኮይኑ
ይስረሓሉ እዩ።
ቀለልቲ ነጥብታት ንዝበለጸ ድቃስ
* ኩሉ ግዜ ልሙድ ናይ ድቃስ ሰዓታት ይሃልኻ።
እዚ ወላ ኣብ ናይ ዕረፍቲ መዓልታት ክትክተሎ
ይግባእ።
* ቅድሚ ምድቃስካ፡ እትድቅሰሉ ክፍሊ ህድኣት
ዘለዎን ብግቡእ ከም ዝጽልምትን ኣስተብህል። ኣብ
ውሽጢ’ቲ ክፍሊ ንጹህ ኣየር ከም ዘሎ’ውን ኣረጋግጽ።
ወይ’ውን ጽሩይ ኣየር ክህልዎ ንዝተወሰነ ሰዓታት
ኣፍደጊኡ መሳኹቱን ከፊትካዮ ክትጸንሕ ይከኣል
እዩ።
* ናብ ዓራት ቅድሚ ምድያብካ ኣብ ዘሎ ካብ 1
ክሳብ 2 ሰዓታት ኮምፕዩተር፡ ተለቪዥንን ካልእ ብርሃን
ከመንጭዉ ዝኽእሉ ከም ሞባይልን ዝኣምሰሉ ነገራት
ካብ ምጥቃም ወይ ምዕዛብ ተቖጠብ።
ሓደ በጽሒ ኣብ መዓልቲ ካብ 7 ክሳብ 8 ሰዓታት
ክድቅስ ይምከር።
ምንጪ፦ health line

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 4

ኣንክሮ
ሺሃብ ኣርኣያ

ህዝብታትን ባህልታቶምን

ዘይተፈትሑ ግድላት

ምስታይ ቡን ወይ ድማ ቓህዋ
ብዓረብ፡ ኣብ መንጎ ኣዕራብ ብፍላይ
ድማ ነበርቲ ገጠር ዓቢ ክብሪ ዘለዎ
ጽምብል’ዩ። ቡን ከም ምልክት ልግሲ’ያ
እትቑጸር። ኣብ ልዕሊ ኣግማሎም ልዑል
ፍቕሪ ዘለዎም ኣዕራብ፡ ንቡን ካብ ጸባ
ግመል ፈልዮም ኣይርእዩዋን’ዮም።
ወግዒ ቡን ኣብ ኣዕራብ፡ ፍሉይ ልምዲ
ኣቀራርባን ኣሰታትያን ኣለዎ። ኣብ ገለ
ካብ’ዞም ገጠራት፡ ኣብ እዋን ሓዘን ቡን
መራር ማለት ብዘይ ሽኮር’ያ ትቕረብ።
ኣብ እዋን ሓጎስ ድማ ዝያዳ ሽኮር
ይግበረላ።
ደቂ-ተባዕትዮን፡ ደቂ-ኣንስትዮን፡
ተነጻጺሎም’ዮም ኣብ’ቲ ብ’ደይዋንያ’
ወይ ‘መጃልስ ኣልሺባ’ ዝፍለጥን፡
ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ገዛ ዘሎን ባህላዊ
ሳሎን ብምእካብ ቡን ዝሰትዩ። ሽዑ፡
እቲ “ቃህወጂ” ዝበሃል ዝተኣመነሉ
ወሓለ ሰራሒ ቡን ነታ ቡን የፍልሓ።
ቃህወጂ ኣብ ማእከል እቶም እኩባት
ደው ብምባል፡ ነታ ጀበና ብጸጋማይ
ኢዱ፡ ነቲ ፍንጃል ድማ ኣብ የማናይ
ኢዱ ሒዙ፡ ቀዳመይቲ ፍንጃል ባዕሉ
ኣቐዲሙ ይሰትያ። ብድሕሪ’ዚ ነቶም
ብዕድመን መዓርግን ክብ ዝበሉን ነቶም
ኣጋይሽን ኣቐዲሙ ይቐድሓሎም።
ኣስዒቡ ብየማን ጀሚሩ ንጸጋም
እናቐጸለ ነቶም ዝተረፉ ይቐድሓሎም።
ፍንጃል ክትቅበሎን፡ ክትመልሰሉን
እንከለኻ፡ ግድን’ዩ ብየማናይ ኢድካ
ክኸውን ዘለዎ። ቃህወጂ ድማ ኩሎም
ክሳብ ዝሰትዩ ኮፍ ኣይብልን’ዩ። ንሱ፡
ንፍንጃልካ ክሳብ ፍርቂ’ምበር ክሳብ
ጫፉ መሊኡ ኣይህበካን። ከም’ዚ
እንተገይሩ ኣብ ልዕሊ እቲ ሰታዪ ዘለዎ
ንዕቀት ይገልጽ ኣሎ ማለት’ዩ። ኣብ
ጽምብላት ሓጎስ፡ ቃህወጂ ኣብ መንጎ
ዕዱማት እናዞረ እንከሎ ኣፉ ከፊቱ
“ቡን እንካ” ኣይብለካን’ዩ። ኣብ ክንዳኡ
ነቲ ፈናጅል ነንሕድሕዱ ብምርጻም
ዘይርብሽ ድምጺ ይገብር’ሞ፡ እቶም
ኣብ መንጎ ዕላል ዝጸንሑ ነዚ ሰሚዖም
ይቕበሉዎ። ኣብ ሓዘን ግን ዝኾነ
ድምጺ ኣይግበርን’ዩ። ንሱ ስቕ ኢሉ
ይኾልል፡ ንስኻ ምስ እትደሊ ኢድካ
ሰዲድካ ፍንጃልካ ትወስድ። እቲ ቡን
ዝሰቲ ሰብ “ኣብቂዐ” ክሳብ ዘይበለ፡
ወይ’ውን ነታ ኣብ ኢዱ ዘላ ፍንጃል
እንተ ዘይኣንቀሳቒሱ እቲ ቃህወጂ ትም
ኢሉ’ዩ ደጋጊሙ ዝቐድሓሉ። ቡን ምስ
ዝቕደሓልካ፡ ኮፍ ኣባህላኻ ብምምሕያሽ
ቅንዕ ኢልካ ነቲ ፍንጃል ክትቅበሎ
ኣለካ። ቅድሚ ምስታይካ’ውን ነቲ
ፍንጃል ንየማንን ጸጋምን ብምንቅስቓስ
ቁሩብ ኣዝሒልካ ቀልጢፍካ ክትሰትዮ
ኣለካ። ድሕሪ ቡን ማይ ምስታይ ነቲ
ቃህወጂ ከም ምንዓቕ’ዩ ዝቑጸር።
ቅድም፡ ቀቢላታት ዓረብ፡ ኣብነታዊ
ስራሕ ንዝፈጸመ ሰብ፡ ቡን ብምስታይ
ዘለዎም ኣድናቖት ይገልጹሉ ነይሮም።

ነቲ ግጉይ ድማ ካብ ቡን ምስታይ
ይእግዱዎ ነይሮም። ኣብ እዋን ኲናት፡
መራሒ ናይ ቀቢላ ንሰራዊቱ ኣኪቡ
ብዛዕባ እቲ ከሸግሮም ዝኽእል ጅግና
ናይ’ታ መባእስቶም ዝዀነት ቀቢላ
ምስ ገለጸሎም፡ “ናይ ኩስቶ ፍንጃል
መን ክሰትያ’ዩ” ይብሎም። ብኻልእ
ኣዘራርባ “መን ክገጥሞ’ዩ” ማለት’ዩ።
ሓደ ካብ’ቶም ብትብዓቶም ዝልለዩ
ብድድ ብምባል፡ “ባዕለይ ክሰትያ’የ”
ይብል። ኣብ’ቲ ኲናት ድማ ኣንጻሩ
ብምግጣም ወይ ይቐትሎ፡ ወይ ንሱ
ኣብኡ ይተርፍ።
ቡን ምንጻግ፡ ንዋና ገዛ ኣብ መንጎ
ደቂ ቀቢላኡ ስለ ዘንዕቖ፡ ዋና ገዛ
ንኣጋይሹ ቡን ክሰትዩሉ ይንከባኸቦም’ዩ።
ብዝኾነ ጉዳይ ናብ ደይዋንያ ወይ
‘መጃልስ ኣልሺባ’ ናይ ሓደ ዓረባዊ ምስ
እትኸይድን፡ ነታ ዝተወሃበትካ ፍንጃል
ከይሰተኻያ ስቕ ምስ እትብልን፡ ዋና
ገዛ ብድድ ኢሉ “ነዛ ፍንጃል ስተያ
ኣይተዋርደኒ” ይብለካ። ንስኻ ድማ፡
“ቅድም ጉዳየይ ፍትሓለይ” ትብሎ።
“ነዛ ፍንጃል ስተያ’ምበር ዝሓተትካዮ
ክፍጽመልካ’የ” ይብለካ’ሞ፡ ምስ ሰተኻያ
ጉዳይካ ትሕብርን ፍታሕ ትረክብን።
መብዛሕትኡ ጉዳያት ጋርን ካልእን በዚ
ኣገባብ’ዩ መዓልቦ ዝረክብ።

ኣክሰል ላርሰን፡ ብ1884 ዓ.ም ኣብ
ሽወደን ተወልደ። ድሕሪ 2 ዓመት
ምስ ስድራኡ ናብ ኣመሪካ ብምኻድ፡
ኣብ ሚኒሶታ ኣብ ምህናጽ ኣባይቲ
ምስ ዝነጥፍ ወላዲኡ ጽቡቕ ህይወት
ከሕልፍ ጀመረ። እቲ ኣብ መበል
29 ዓመቱ ንቡር ዝመስረተን፡ ሓንቲ
ህጻን ዝወለደን ኣክሰል፡ ሞያ ወላዲኡ
ብምቕጻል ኣብ ካሊፎርንያ ናብራኡ
ክመርሕ ጀመረ። ምስ ሰራሕተኛታቱ
ኣብ ምህናጽ ሓንቲ ቤተ-ክርስትያን
እንከሎ ግን፡ ኣብ 1914 ዓ.ም ካብ
ላዕሊ ዝወደቐ እምኒ ኣብ ርእሱ ሃረሞ።
ብድሕሪ’ዚ ኣክሰን ነቲ ጽቡቕ ስም
ረኺቡሉ ዝነበረ ሞያ ብምርሕራሕ፡
ኣብ ገዛ ኮይኑ ኣብ ወረቐት ዝተፈላላዩ
ቅርጽታት ዘለዎም ኣግራብ ክነድፍ
ጀመረ።
ሓደ ምሸት ኣክሰል ንበዓልቲ
ቤቱ “መሬት ዓዲገ ሰርከስ ኣግራብ
ክኸፍት’የ” በላ። ንሳ ብዘረባኡ
ብምግራም “እንስሳታት’ምበር
ኣግራብዶ ከተለማምድ ይከኣል’ዩ”
በለቶ’ሞ፡ ብውሽጣ “ኦሮማይ ኣክሰን
ኣእምሮኡ ስሒቱ’ዩ” በለት። ኣክሰን
ግን፡ ነቲ ምንጩ ዘይፈለጦ ሃንደበታዊ
ውሽጣዊ ተውህቦ ክፍጽም’ዩ ኣንቂዱ።
ድሕሪ 10 ዓመት፡ ኣብ ጋዜጣታት
ካሊፎርንያ “ናብ’ቲ ኣደነቕቲ ኣግራብ
ዘለዎ ሰርከስ ኣግራብ ብምኻድ
ተዘናግዑ” ዝብል መወዓውዒ ወጸ።

ኣጋጣሚዶ

ትብሉዎ?

ክገርመኩም!

እመኑ

ኣይትእመኑ

ሃማደኤ ጨንፈር ጀርመን ከተማ
ሙንሽን፡ ዓሚ ብኣጋጣሚ መዓልቲ
ደቀንስትዮ ኣብ ዘዳለዋኦ ኣጋጣሚ
ኣብ ዝተሳተፍኩሉ ዘጋጠመኒ’ዩ።
ከም ኣካል’ቲ ዘዳለዋኦ፡ መደብ
ናይ ሎቶሪ ቶምቦላ ብምንባሩ፡ ኣነ
ኣርባዕተ፡ ጆን ዝተባህለ ዓርከይ ድማ
ሓንቲ ትኬት ንገዝእ። ጆን “ሎቶሪ
በጺሑኒ ኣይፈልጥን’ዩ” ብምባል፡
ነታ ዝዓደጋ ትኬት ክጉሕፋ
ደልዩ። “እዛ ወረቐት ንጁባኻ
ኣይትኸብዳን’ያ” ብምባል ነቲ
ውጽኢት ክጽበይ እሓቶ። ንሱ’ውን
ንዓይ ከሐጉስ’ምበር ከምዘይትበጽሖ
ርግጸኛ ብምንባሩ፡ ምስ ሓሳበይ
ተሰማመዐ። ቶምቦላ ዝወድቀሉ
ሰዓት ብዝኣኸለ፡ ኣካየድቲ’ቲ
መደብ ዕጫ ዝስሕቡ ክልተ ህጻናት
ይመርጻ። እቲ ብዕድመ ዝነኣሰ
ኣቐዲሙ ትኬት ይስሕብ’ሞ ቁጽሪ
5 ኰይና ትጸንሕ። ቁጽሪ ይጽዋዕ።
ወናኒኣ ግን ይሰኣን። ጸኒሓ እታ
ካልአይቲ ህጻን ሓንቲ ዕጫ
ትስሕብ። ቁጽሪ 32 ድማ ይጽዋዕ።
እንተዀነ ግን ዋና’ዚ ቁጽሪ’ውን
ኣይተረኽበን። ኣነን ጆንን ካሜራ
ብምሓዝ ነቲ መደብ ንስንዶ
ብምንባርና፡ ሓደ ብጻይ መጺኡ
“ቁጽሪ ትኬትኩም ርኣዩ” ይብለና።
ነታ ኣብ ጁባይ ዝነበረት ትኬት ምስ
ርኣኹዋ ድማ፡ ቁጽሪ 32 ኰይና
ትጸንሓኒ’ሞ ሽልማተይ ይቕበል።
ወናኒ ትኬት ቁጽሪ 5 ስለዘይተረኽበ፡
እቲ ዝተዳለወ ሽልማት ነታ ትኬት
ንዝሰሓበ ህጻን ክወሃብ ይውሰን።
በዓልና ተዛዚሙ ነናብ ገዛና ምስ
ከድና፡ ጆን እታ ዝተዓወተት ትኬት
ቁጽሪ 5 ናቱ ምዃና ዝሕብር
ጽሑፍ ኣብ ትዊተር ዘርገሐ።
ክልተና ብሓባር ብዝዓደግናየን
ትኬት ተዓዊትና። እቲ ዘገርም
ግን፡ ነታ ቀዳመይቲ ትኬት
ዝሰሓበ ኣብነር ዝተባህለ ወዱ
ንጆን ክኸውን እንከሎ ነታ ንዓይ
ዘዐወተት ትኬት ዝሰሓበት ድማ
ጓለይ ሄለን ምንባራ’ዩ።
ተስፋይ ወልደጊዮርጊስ
ጀርመን

ካብ ዝተፈላለያ ሃገራት ዝመጽኡ
12 ሓካይም፡ ኪኖ ናብ’ቲ ኣብ
ቅድሚኦም ደው ኢሉ ዝተወሃበቶ
ሕብስቲ ዝበልዕ ዝነበረ ወዲ 11
ዓመት ህጻን ብኣንክሮ ምጥማት፡ ካልእ
ኣማራጺ ኣይነበሮምን። ቦቢ ተባሂሉ
ዝጽዋዕ ህጻን፡ ድሮ ብቋንቋታት
ላቲን፡ እስጳኛ፡ ፈረንሳይ ጀርመንን
ቱርኪን ዝተጻሕፈ ነዊሕ ጽሑፍ’ዩ
ብዘይጸገም ኣንቢቡዎ ነይሩ። እቲ
ዝያዳ ዘደንጸዎም ነገር ድማ ቦቢ ናይ
ኣእምሮ ጸገም ስለ ዝነበሮ’ዩ። ኣብ
መናበይ ዘኽታማት ከፍተኪ ሉዊዝፊል
ዝዓበየ ቦቢ፡ ብቕዓት ኣእምሮኡ ክንዲ
ናይ ወዲ ክልተ ዓመት ብምንባሩ
ክጽሕፍ፡ ከንብብን ክዳኑ ክኽደንን
ዓቕሚ ኣይነበሮን። ሓደ መዓልቲ ግን፡
ናብ ክፍሊ’ቲ ሊፍ ቦላንድ ዝተባህለ
ሓኪም’ቲ መናበይ ምስ ኣተወ፡ ነታ
ብቋንቋ ላቲን ተጻሒፋ ዝነበረት
ምስክር ወረቐት ስለ ዘንበባ፡ በዚ
ዝሰንበደ’ቲ ሓኪም ብጾቱ ብምጽዋዕ፡
ዝተፈላለዩ ጽሑፋት እናጸሓፉ ንቦቢ
ክፍትኑዎ ጀሚሮም። ንሱ’ውን
ኣይሓመቐን፡ ዋላ’ኳ ንትርጉም’ቲ
ጽሑፍ ይርዳኦ እንተዘይነበረ ኣብ
ምንባቡ ግን ኣይተሸገረን። ቦቢ ኣብ
መበል 14 ዓመቱ’ዩ ዓሪፉ።

ነበርቲ’ዛ ዒዝበት ባዳዊያ እትጽዋዕ
ንእሽቶ ቁሸት ግብጺ፡ ንሞት
ኣዝዮም’ዮም ዝጸልኡዋ። ኣብ’ታ
ቁሸት ዝሞተ ሰብን እንስሳን ምስ
ዝህሉ ብምልእታ ክልክማ’ዩ ዝብል
ሓያል እምነት ስለ ዘለዎም ድማ፡
ሬሳኦም ኣብ ጎደቦ ዓዲ ኣብ ዝዓደጉዎ
መቓብር’ዮም ዝቐብሩ እምበር፡ ኣብ
ዓዶም መቓብር የለን። ንዝሞተ እንስሳ
ድማ፡ ክሻ ጨው ብምንስናስ ካብ’ታ
ዓዲ ኣርሒቖም ይድርብዩዎ። ነበርቲ
ባዳዊያ ናብ እንዳ ሓዘን ኣይከዱን’ዮም።
ስድራ መዋቲ ንሬሳ ኣባላ ባዕላ’ያ
ኣብ ማኪና ወሲዳ እትቐብሮ። ምስ
ተመልሰት ድማ፡ ዝዀነ ናይ ሓዘን
ጽምብል ኣይተካይድን’ያ።

ኩሉ ነባሪ ድማ ናብ’ቲ 64 ዝተፈላላዩ
ቅርጽታት ዝነበሮ ኣግራብ ኣክሰን
ንምዕዛብ ወሓዘ። እቶም ኣግራብ ናይ
ልቢ፡ ኮፍ መበሊ፡ ጃልባ፡ እንስሳታትን
ካልእን ምስሊ’ዩ ነይሩዎም።
እቲ ዝተላዕለ ግድል፡ “ኣክሰን ከመይ
ኢሉ’ዩ ነቲ ኣብ ወረቐት ዝነደፎ ምስሊ፡
ኣብ ኣግራብ ከንጸባርቖ ክኢሉ፡ እሞ
ድማ ኣቐዲሙ ብዛዕባ ኣግራብ ዝኾነ
ኣፍልጦ ዘይነበሮ” ዝብል’ዩ ነይሩ።
ኣክሰን ምስ ተሓተተ፡ “ኣነ ነቲ
ኣቐዲመ ዝነደፍኩዎ ወረቐት ብምሓዝ
ኣብ ቅድሚ’ታ ዝተኸልኩዋ ገረብ ደው
ኢለ፡ ናብ’ዚ ኣብሊ. . ንየማን ተጠወዪ
እናበልኩ’የ ቅርጺ ዘትሕዛ” ኢሉ።
ግን፡ ገረብ ይሰምዕ ድዩ? ንብዙሓት
ዘካተዐ ነገር’ዩ። ኣክሰን ግን ብዛዕባ
ተግባራቱ ብጩቕ ከይበለ’ዩ ኣብ 1964
ዓ.ም ካብ’ዛ ዓለም ብሞት ተፈልዩ። እታ
ንበዓል ቤታ ብምፍናው ንንጥፈታት
ሰርከሱ ክትቅጽል ዝሓሰበት በዓልቲ
ቤት ኣክሰን፡ ኣብ ሳልስቱ እንትርፎ 29
ገረብ እቶም ዝተረፉ ኣግራብ ረጊፎምን
ቅርጾም ተለዋዊጡን ጸንሓ። እቲ ሰርከስ
ንዝተፈላለዩ ሰባት ተሸጠ። ኣብ’ዚ እዋን
ድማ 24 ካብ ኣግራብ ኣክሰል፡ ኣብ
ግልዮሪ ግሪን ፓርክ ካሊፎርንያ ዳግማይ
ተተኺሉ ኣሎ። እቲ ዝተረፈ ድማ ኣብ
ቤተ-መዘክር ስነ-ጥበብን ታሪኽን ሳንታ
ክሩዝ ንምርኢት ቀሪቡ ኣሎ። ግድሉ
ግን ኣይተፈትሐን።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 5

ኣብ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ ስርቂ፡
ዝምታን ተመሳሰልቶም ገበናትን ኣብ
ትሕቲ ገበናት ኣንጻር ንብረት ዝብል
ኣርእስቲ ተዘርዚሮም ንረኽቦም። ገበናዊ
ሕጊ ኤርትራ ናብ ንብረት ዘቕንዑ
ዝተፈላለዩ ዓይነት ገበናት ብምዝርዛር
ኣብ ልዕሊ ንብረት ዝወርዱ ዕንወታት፡
ስርቂን ተመሳሰልቶም ገበናትን
ንምግታእን፡ ገበን ኣብ ዘጋጥመሉ
እዋን ድማ ገበነኛታት ዝግበኦም
መቕጻዕቲ ከም ዝወሃቡ ብምግባር ኣብ
ሕብረተሰብ ንዝረኣዩ ገበናት ንምእላይ
ይሰርሕ።
ብመሰረት ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ
“ንብረት” ማለት ዝዀነ ክብሪ ዘሎዎ
ነገር ማለት ኮይኑ፡ ተንቀሳቓስን
ዘይንቀሳቐስን ንብረት፡ ግዙፍን
ዘይግዙፍን፡ መሰላት ውዕል፡ ኣብ ሃብቲ
ዝህሉ ረብሓ ወይ መሰል፡ ቲኬታት
መእተዊ ወይ መጎዓዝያ፡ መለቅሒ
ሰነዳት፡ ዝተታሕዙ እንሰሳ ዘገዳም
ወይ ዘቤታዊ እንሰሳ፡ እኽሊ፡ መግብን
መስተን፡ ኤለክትሪክ፡ ጋዝ ወይ ካልእ
ዓይነታት ጸዓት ወይ ኣገልግሎታት
የጠቓልል። ሕጽር ብዝበለ መግለጺ፡
እቶም ኣብ ልዕሊ እዞም ዝተዘርዘሩ
ነገራትን መሰላትን ዝፍጸሙ ገበናት
ድማ ገበናት ኣንጻር ንብረት ክንብሎም
ንኽእል። መሰል ንብረት ሓደ ካብቲ
መሰረታዊ መሰል ዜጋታት ኮይኑ፡
ኣብ ውሽጡ ድማ ዝተፈላለዩ ንኡስ
መሰላት ይጥርንፍ። መሰል ንብረት
ምስ ቁጠባዊ ምዕባለ ሃገር ቀጥታዊ
ምትሕሓዝ ኣለዎ። መሰል ንብረት
ውሑስ እንተኾይኑ ሰባት ንብረት
ክውንኑን ከውፍሩን ይተባብዑ። እዚ
ድማ ናይ ስራሕ ዕድል ብምፍጣር ኣብ
ቁጠባዊ ምዕባለ ሓንቲ ሃገር ኣገዳሲ ተራ
ይጻወት። ብኣንጻር ናይዚ ኣብ ሓደ
ሕብረተሰብ ገበናት ኣንጻር ንብረት
ግኑን እንተኾይኑ ዜጋታት ኣብ ትሕቲ
ራዕድን ሽቝረራን ይነብሩ፡ ኣውፈርቲ
ወፍሪ ክገብሩ ኣይተባብዑን፡ ክዛወሩ
ናብ ሃገር ዝመጹ ኣጋይሽ ወይ በጻሕቲ
እውን ክመጹ ኣይተባብዑን። በዚ ድማ
ሓንቲ ሃገር ክትረኽቦ ዝግባእ ቁጠባዊ
ረብሓታት ትስእን ማለት እዩ።
ካብቶም ኣብ ትሕቲ ገበናት ኣንጻር
ንብረት ዝጥርነፉ ገበናት ብብዝሒ
ዝረአ ዓይነት ገበን ስርቂ እዩ። ስርቂ
ሓደ ካብቶም ኣብ ሓደ ሕብረተሰብ
ሰላምን ርግኣትን ንኸይህሉ ዝገብሩ
ኣነወርቲ ተግባራት እዩ። ሰባት ኣብ
መስርሕ ናብርኦም ሰሪሖም ክኣትዉ፡
ፍረ ጻዕሮም ድማ ንብረትን ገንዘብን
ከኻዕብቱን ብኡእ መጠን ድማ
ከስተማቕርዎን መሰል ኣለዎም።
ስርቂን ንስርቂ ዝመስሉ ተግባራትን
ግን ዜጋታት ነዚ መሰል እዚ ብዝግባእ
ከይጥቀሙሉ ብምዕንቃጽ፡ ኣብ ሓደ
ሃገር ራዕዲ፡ ዘይምቕሳንን ከምዝህሉ
ብምግባር ዕንቅፋት ናይ ስራሕ፡
ናብራን ብሓፈሻ ድማ ዘይምርጋእ
ናይ ሓደ ሕብረተሰብ ኣብ ምስዓብ
ኣሉታዊ ተራ ይጻወቱ። ገበናዊ ሕጊ

ኤርትራ ንስርቂ ከም ሓደ ገበን
ብምድንጋግ፡ ንዕኡ ዝግባእ መቕጻዕቲ
ብምውዳድ ነዚ ገበን’ዚ ንምግታእን
ንምውጋዱን ይሰርሕ። ኣብ ገበናዊ
ሕጊ ኤርትራ ከም መበገሲ መግለጺ
ስርቂ፡ “ሓደ ሰብ፣ ንኻልእ ሰብ ዝግባእ
ንብረት፡ ንሓዋሩ ከሕድግ ብምድላይ
ምስ ዝወስድ . . .” ዝብል ሓረግ
ተደንጊጉ ንረኽቦ። እዚ እቲ ሓፈሻዊ
መግለጺ ኾይኑ፡ ከትሪ፡ ዝተሰርቀ
ንብረት ምቕባል፡ ናይ ኣገልግሎት
ስርቂ፡ ንብረት ብግዚያውነትን ብዘይ
ፍቓድን ንምጥቃም ምውሳድ፡ ገበናዊ
ምዕናው ንብረት፡ ገበናዊ ርግጫ፡
ብመጓሰ ኣብ ንብረት ካልእ ሰብ ዝሰዓበ
ጉድኣት፡ ምህዋኽ ንብረት ካልእ ሰብ፡
ምልክት ዶብ ምምዝባልን ምልጋስን፡
ንስርቂ፡ ከትርን ንካልኦት ገበናትን
ተዓጢቕካ ምኻድ፡ ናይ ካልእ ሰብ
ንብረት ብዘይ ፍቓድ ምግባት ድማ
ንስርቂ ዝመሳሰሉ ገበናት ብምዃኖም
ብሓንሳብ ተዘርዚሮም ንረኽቦም።
ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገልጸ፡ ብሓፈሻዊ
ኣገላልጻ ስርቂ፡ ንብረት ካልእ ሰብ
ንሓዋሩ ምውሳድ ብምባል ተገሊጹ
ኣሎ። በዚ መሰረት ነቲ ዝተፈላለየ
መልክዓት ሒዙ ዝመጽእ ዓይነታት
ስርቂ ማለት ስርቂ ካብ ጁባ፡ ስርቂ
ካብ ገዛ፡ ስርቂ ገንዘብ፡ ስርቂ መኪና፡
ስርቂ ሰነዳት…..ወ.ዘ.ተ. ዝኣመሰሉ
ዝተፈላለዩ ንብረትን ኣገባባትን
የጠቓልል። ዓቐን መቕጻዕቲ ድማ
ብመጠን ዝተሰርቀ ገንዘብ ይፈላለ።
ብተወሳኺ ኣብ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ
ስርቂ ከም ሓደ ገበናዊ ተግባር ስርቂ
ከምኡ’ውን ዝተኻበደ ስርቂ ብዝብል
ብኽልተ መንገዲ ይረአ።

ዓንቀጽ 328. - ስርቂ ንብረት

(1) ሓደ ሰብ፡ ንኻልእ ሰብ ዚግባእ
ንብረት፡ ንሓዋሩ ከሕድግ ብምድላይ
ምስ ዚወስድ ብስርቂ ንብረት ገበነኛ
ዀይኑ ብኸምዚ ዚስዕብ ስርዓተ-
መሳልል መቕጻዕቲ ይቕጻዕ፥
i. ካብ 100 ናቕፋ ዘይልዕል ወይ
ብዋጋኡ ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ
ኻልእ ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ
እዚ ዝተፈጸመ ገበን፣ ኣብ ደረጃ 2
ቀሊል ገበን ብዚስራዕ፡ ካብ 1 ወርሒ
ብዘይትሕት ካብ 6 ኣዋርሕ ድማ
ብዘይልዕል ውሱን ማእሰርቲ፡ ወይ
በብናይ 1,000 ናቕፋ ምንጋወታት
ዚኽፈል፡ ካብ 5,001 ክሳብ 20,000
ናቕፋ ዚበጽሕ ገንዘባዊ መቕጻዕቲ
ብዘቕጽዕ ገበን ይቕጻዕ፣
ii. ኣብ መንጎ ናቕፋ 101ን 2,000
ናቕፋ ንዝዀነ ወይ ብዋጋኡ ኽንድኡ
ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ ረብሓ ኣብ
ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ እዚ ዝተፈጸመ
ገበን፡ ኣብ ደረጃ 1 ቀሊል ገበን
ብዚስራዕ፣ ካብ 6 ኣዋርሕ ብዘይትሕት
ካብ 12 ኣዋርሕ ድማ ብዘይልዕል
ማእሰርቲ፡ ወይ በብናይ ናቕፋ 2,500
ምንጋወታት ብዚኽፈል፡ ካብ 20,001
ክሳብ 50,000 ናቕፋ ዚበጽሕ ገንዘባዊ

መቕጻዕቲ ብዘቕጽዕ ገበን የቕጽዕ፣
iii. ኣብ መንጎ ናቕፋ 2,001ን
10,000 ናቕፋ ንዝዀነ ወይ ብዋጋኡ
ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ
ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ እዚ
ዝተፈጸመ ገበን፡ ኣብ ደረጃ 9 ከቢድ
ገበን ብዚስራዕ፡ ካብ 1 ዓመት ዘይትሕት
ካብ 3 ዓመት ድማ ዘይልዕል ማእሰርቲ
የቕጽዕ።
iv. ኣብ መንጎ 10,001 ናቕፋን
100,000 ናቕፋን ወይ ብዋጋኡ
ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ
ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ እዚ
ዝተፈጸመ ገበን፡ ኣብ ደረጃ 8 ከቢድ
ገበን ብዚስራዕ፡ ካብ 3 ዓመት ዘይትሕት
ካብ 5 ዓመት ድማ ዘይልዕል ማእሰርቲ
የቕጽዕ።
v. ኣብ መንጎ 100,001 ናቕፋን
1,000,000 ናቕፋን ወይ ብዋጋኡ
ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ
ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ እዚ
ዝተፈጸመ ገበን፡ ኣብ ደረጃ 7 ከቢድ
ገበን ብዚስራዕ፡ ካብ 5 ዓመት ዘይትሕት
ካብ 7 ዓመት ድማ ዘይልዕል ማእሰርቲ
የቕጽዕ።
vi. ኣብ መንጎ 1,000,001 ናቕፋን
5,000,000 ናቕፋን ወይ ብዋጋኡ
ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ
ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ
እዚ ዝተፈጸመ ገበን፡ ኣብ ደረጃ 6
ከቢድ ገበን ብዚስራዕ፡ ካብ 7 ዓመት
ዘይትሕት ካብ 10 ዓመት ድማ
ዘይልዕል ማእሰርቲ የቕጽዕ።
vii. ካብ 5,000,000 ናቕፋ ንዚዛይድ
ወይ ብዋጋኡ ኽንድኡ ንዚመጣጠን
ዝዀነ ኻልእ ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ
ዓንቀጽ እዚ ዝተፈጸመ ገበን፡ ኣብ
ደረጃ 5 ከቢድ ገበን ብዚስራዕ፡ ካብ
10 ዓመት ዘይትሕት ካብ 13 ዓመት

ድማ ዘይልዕል ማእሰርቲ የቕጽዕ።
(2) ብዘመድ ዝተፈጸመ ስርቂ
ዜኽስስ፡ ግዳይ ብምርጭኡ ክሲ ምስ
ዘቕርብ ጥራይ እዩ።
(3) ኣንጻር ዘመድ ክሲ ዘይምቕራብ
ኣንጻር እቲ ካልእ ኣብ ስርቂ ዝተሳተፈ
ዘይዘመድ ክሲ ካብ ምቕራብ ከም
መአገዲ ክሰርሕ ኣይክእልን።
ዝተኻበደ ስርቂ ካብቲ ተራ
ስርቂ ዝፈልዮ ድማ እቲ ዝወሃብ
መቕጻዕቲ ኮይኑ፡ እቲ ኣብ ዝተኻበደ
ስርቂ ዝወሃብ መቕጻዕቲ ካብቲ ተራ
መቕጻዕቲ ከምቲ ሽሙ ዘመልክቶ
ዝተኻበደ መቕጻዕቲ እዩ ዝወሃብ።
ናይዚ ምኽንያት ድማ እቲ ፈጻሚ
ገበን ከም ኣባል ናይ ተመሳሳሊ ገበናት
ንምፍጻም ዝቖመ ጕጅለ ኾይኑ እንተ
ፈጺሙዎ፡ ብለይቲ ሰብ ኣብ ዝነብረሉ
ቦታ ወይ ገዛውቲ እንተ ኾይኑ፡ ንብረት
ካብ መቓብር እንተኾይኑ፡ ሃይማኖታዊ
ኣቕሑ፡ ወይ ስነ-ፍልጠታዊ፡ ታሪኻዊ
ወይ ስነጥበባዊ ክብሪ ዘለዎምም
ኣቕሑ፡ ካብ ቤተ-ክርስትያን፡ መስጊድ
ወይ ካብ ካልእ መንፈሳዊ ቦታ ወይ
ካብ ኣብያተ-መዘክር፡ ዩኒቨርሲቲ፡ ከም
ቅርሲ ኾይኖም ንኽዕቀቡ ብወግዒ
ካብ ዝፍለጡ ዑናታት ወይ ካብ
ካልእ ንህዝቢ ክፉታት ዝኾኑ ህዝባዊ
ህንጻታት ምስ ዝኸውን፡ እቲ ስርቂ
ብሰራሕተኛ መንግስቲ ወይ ብውልቀ
ሰብ ኣብ ትሕቲ ሓልዮቱ ወይ ናይ
ምውሳድ ተኽእሎኡ ንዝነበረ ንብረት
ምስ ዝኸውን፡ ብዝምታ፣ ወይ ኣብ
ትሕቲ ሽፋን ናይ ህጹጽ ኩነታት፡
ህዝባዊ ረበሻ ወይ መዓት እንተኾይኑ፡
ወይ ብረት ብምሓዝ ወይ ንመስበር
ማዕጾ ዘገልግል ናውቲ መሳርሒታት
ምስ ዚጥቀም፣ ከም ሓደ ዝተኻበደ
ስርቂ ብምርኣይ፡ ዝተኻበደ መቕጻዕቲ

ይውሰነሉ።
ዓንቀጽ 329. - ዝተኻበደ ስርቂ
ኣብ ዓንቀጽ 328 ከም ዝተገልጸ
ዝዀነ ስርቂ ዝፈጸመ ሰብ፥
(ሀ) ከም ኣባል ናይ ተመሳሳሊ ገበናት
ንምፍጻም ዝቘመ ጕጅለ ዀይኑ እንተ
ፈጺሙዎ፣

(ለ) ብለይቲ ሰብ ኣብ ዝነብረሉ ቦታ
ወይ ገዛውቲ እንተ ዀይኑ፣
(ሐ) ንብረት ካብ መቓብር እንተ
ዀይኑ፣

(መ) ሃይማኖታዊ ኣቕሑ፡
ወይ ስነ-ፍልጠታዊ፡ ታሪኻዊ ወይ
ስነጥበባዊ ክብሪ ዘሎዎም ኣቕሑ፡
ካብ ቤተ-ክርስትያን፡ መስጊድ ወይ
ካብ ካልእ መንፈሳዊ ቦታ ወይ ካብ
ኣብያተ-መዘክር፣ ዩኒቨርሲቲ፡ ከም
ቅርሲ ዀይኖም ንኺዕቀቡ ብወግዒ
ካብ ዚፍለጡ ዑናታት ወይ ካብ
ካልእ ንህዝቢ ክፉታት ዝዀኑ ህዝባዊ
ህንጻታት ምስ ዚኸውን፣
(ረ) እቲ ስርቂ ብሰራሕተኛ መንግስቲ
ወይ ብውልቃዊ ሰብ ኣብ ትሕቲ ሓልዮቱ
ወይ ናይ ምውሳድ ተኽእሎኡ ንዝነበረ
ንብረት ምስ ዚኸውን፣
(ሰ) ብዝምታ፡ ወይ ኣብ ትሕቲ ሽፋን
ናይ ህጹጽ ኵነታት፡ ህዝባዊ ረብሻ ወይ
መዓት እንተ ዀይኑ፣ ወይ

(ሸ) ብረት ብምሓዝ ወይ ንመስበር
ማዕጾ ዘገልግል ናውቲ መሳርሒታት ምስ
ዚጥቀም፣
ብዝተኻበደ ስርቂ ገበነኛ ዀይኑ
ብኸምዚ ዚስዕብ ስርዓተ-መሳልል
መቕጻዕቲ ይቕጻዕ፥
i. ካብ 100,000 ናቕፋ ዘይልዕል ወይ
ብዋጋኡ ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ
ኻልእ ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ
እዚ ዝተፈጸመ ገበን፣ ብደረጃ 8 ከቢድ
ገበን ብዚስራዕ፣ ካብ 3 ዓመት ዘይትሕት
ካብ 5 ዓመት ድማ ዘይልዕል ማእሰርቲ
የቕጽዕ።
ii. ኣብ መንጎ 100,001 ናቕፋን
1,000,000 ናቕፋን ወይ ብዋጋኡ
ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ ረብሓ
ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ እዚ ዝተፈጸመ
ገበን፣ ብደረጃ 7 ከቢድ ገበን ብዚስራዕ፡
ካብ 5 ዓመት ዘይትሕት ካብ 7 ዓመት
ድማ ዘይልዕል ማእሰርቲ የቕጽዕ።
iii. ኣብ መንጎ 1,000,001 ናቕፋን
5,000,000 ናቕፋን ወይ ብዋጋኡ
ኽንድኡ ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ
ረብሓ ኣብ ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ እዚ
ዝተፈጸመ ገበን፣ ብደረጃ 6 ከቢድ ገበን
ብዚስራዕ፡ ካብ 7 ዓመት ዘይትሕት ካብ
10 ዓመት ድማ ዘይልዕል ማእሰርቲ
የቕጽዕ።
iv. ካብ 5,000,000 ናቕፋ
ንዚዛይድ ወይ ብዋጋኡ ኽንድኡ
ንዚመጣጠን ዝዀነ ኻልእ ረብሓ ኣብ
ትሕቲ እዚ ዓንቀጽ እዚ ዝተፈጸመ ገበን፣
ብደረጃ 5 ከቢድ ገበን ብዚስራዕ፡ ካብ 10
ዓመት ዘይትሕት ካብ 13 ዓመት ድማ
ዘይልዕል ማእሰርቲ የቕጽዕ።

ይቕጽል

ስርቂ፡ ዝምታን ተመሳሰልቶም ገበናትን

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 6

ዝተፈላለዩ ዓይነት ምዕቃብ ሂወታዊ
ብዙሕነት እኳ እንተሃለዉ፡ እቶም ቀንዲ
ዝውቱራት ግን፡ ክልተ ዓይነት እዮም።
ንሳቶም ድማ ምዕቃብ ኣብ ባህርያዊ

ቦታኡ (In-situ Conservation) ኮይኑ፡
እዚ ማለት፡ ህይወታውያን ኣብ ዝነብሩሉ
ቦታ ዝተፈላለዩ ናይ ምዕቃብ ንጥፈታት
ብምክያድ እነካይዶ ሜላ እዩ። ኣብ ሃገርና፡
ከም ባህሊ ካብ ጥንቲ ኣትሒዙ ዓዳዊ
ሕዛእትታት ብምምስራት ክስረሓሉ
ጸኒሑ እዩ። ንኣብነት ሕዛእቲ ብዕራይ፡
ሕሩም ሕዛእቲ ምጥቃስ ይከኣል።
ኣብ’ዚ ሕጂ እዋን፡ ብደረጃ ዓለም
15.4 ሚእታዊ ካብ ኣንታርክቲካ ወጻኢ
መሬታዊ ሕዛእቲ ተመስሪቱ ኣሎ። 3.4
ሚእታዊ ድማ ባሕራዊ ሕዛእቲ ተመስሪቱ
ኣሎ። እንተኾነ፡ ክሳብ 2020 ዓ.ም. 17
ሚእታዊ መሬታዊ፡ ከምኡ’ውን 10
ሚእታዊ ባሕራዊ ሕዛእትታት ክሰፍሑ

“Aichi Biodiversity Target” ተባሂሉ
ብዝፍለጥ ሜላ፡ ከም ዕላማ ተታሒዙ
ኣሎ። ኣብ ውሽጢ ሕዛእትታት ዝነብሩ
ህይወታውያን ንምዕቃብ፡ ገና ብዙሕ ጻዕሪ
ከምዝሓትት ይንገር። ከም’ዚ ዝተጠቕሰ፡
ኣብ ሃገርና ካብ ጥንቲ ጀሚሩ ሕዛእቲ
ብዕራይን ሕሩም ሕዛእትን እናተባህለ
ኣከባብያዊ ዕቀባ ክካየድ ጸኒሑን ኣሎን።
ብደረጃ ሃገር ድማ፡ ሕዛእትታት ሰሜናዊን
ደቡባዊን ባሕሪ፡ ቡሪ ኣይሮሪ፡ ሃዋኪልን
በርዓሶልን ንምምስራት ኣብ መስርሕ
ይርከብ። እዚ ተኣሚሙ ዘሎ ሕዛእቲ፡
ኣስታት 1 ሚልዮን ሄክታር ዝሽፍን ኮይኑ፡

ካብ ጠቕላላ ስፍሓት መሬት ኤርትራ
ኣስታት 10% ማለት እዩ። እዚ ድማ፡ ኣብ
2020 ምሉእ ብምሉእ ክምስረት ከም
ዕላማ ተታሒዙ ይርከብ።
እቲ ካልኣይ ኣገዳሲ ሜላ ምዕቃብ
ህይወታዊ ብዙሕነት፡ ምዕቃብ ካብ ባህርያዊ

ቦታኡ ወጻኢ (Ex-situ conservation)
ኮይኑ፡ ህይወታውያን ካብ’ቲ ዝነበሩዎ ቦታ
ብምፍላይ፡ ኣብ ዝተወሰነ ቦታ ምዕቃብን
ኣድላዪ ክንክን ምግባርን የጠቓልል። እዚ
ዓይነት ምዕቃብ ዝምረጸሉ ምኽንያት፡
እቶም ኣብ ሓደጋ ምጽናት ዝርከቡ
ህይወታውያን፡ ኣብ ከባቢኦም ክነብሩ ምስ
ዘይክእሉ እዩ።
ንኣብነት ምቛም መካነ እንስሳ/ኣትክልቲ፡
ጂን ባንክ፡ ሀርባሪዩም፡ ኣርበራቶም፡ ቤተ-
መዘክር. . . ክጥቀሱ ይኽእሉ። እዚ
ድማ፡ ነቶም ህይወታውያን ካብ ምጽናት
ንምድሓንን ንምስሳንን ዝዓለመ እዩ።
ሓደ ካብ ምዕቃብ ካብ ባህርያዊ ቦታኡ
ወጻኢ መካነ እንስሳ ኮይኑ፡ ነቶም ኣገደስቲ
ህይወታውያን ብምሓዝ፡ ኣብ ሓደ ምሉእ
መሳለጥያን ክኢላታትን ዘለዎ ቦታ
ብምዕቃብ፡ ከም መመንጨዊ ኣታዊ`ውን
ክንገብሮ ንኽእል ኢና። ብደረጃ ዓለም፡
ልዕሊ 7,000 ዓጻማት ኣብ መካነ እንስሳ
ይነብሩ። ዝተፈላለዩ ሓደጋ ዘንጸላለዎም
ዘይዓጻማት’ውን ተዓቂቦም ኣለዉ።
ኣብ ሃገርና’ውን ካብ ቅድም ኣትሒዙ
ሰባት ዝተፈላለዩ እንስሳታት እናተዓዘቡ
ክዘናግዑሉ ዝጸንሑ ብቤተገርግሽ ዝፍለጥ
መካነ እንስሳ ኣሎ። እንተኾነ ከም’ቲ ዝድለ

ትሕተ ቅርጺ ዘይብሉን ዓበይቲ ክኢላታት
ዘድልዮን ምዃኑ ክፍለጥ ይግባእ። እዚ
መካነ እንስሳ፡ ክመሓየሽን ካብ መዘናግዒ
ሓሊፉ ንመጽናዕትን ምርምርን ዘገልግለሉ
ባይታ ክፍጠርን የድሊ።
መካነ ኣትክልቲ’ውን፡ ኣትክልቲ ካብ
ባህርያዊ ቦታኦም ወጻኢ ኣብ ዝምስረት
ፍሉይ ቦታ ዝዕቀቡሉን ዝፈርዩሉን እዩ።
ኣብ’ዚ ዝዕቀቡ ዝበዝሑ ናይ ምጽናት
ሓደጋ ዘንጸላለዎም እዮም። ብደረጃ ዓለም
ኣስታት 80,000 ዓሌታት ኣትክልቲ ኣብ
መካነ ኣትክልቲ ይእለዩ። እዚ ማለት 30
ሚእታዊ ካብ’ቶም ዝተለልዩ ዓይነታት
ኣትክልቲ እዩ። ከም ኣብነት ካብ ከተማ
ሎንደን ውጽእ ኢሉ ዝርከብ መካነ
ኣትክልቲ፡ ኣስታት 25,000 ዓሌታት
ማለት፡ 10 ሚእታዊ ኣብ ዓለምና ካብ
ዘለዉ ኣትክልቲ ይሽፍን።
እቲ ካልእ ናይ ዕቃበ ሜላ፡ ባንኪ ብቝሊ
ኮይኑ፡ ኣዝርእቲ ሓደሓደ ግዜ’ውን ፖለን፡
ቲሹን ዝኣመሰሉን፡ ንንውሕ ዝበለ ግዜ
ክዕቀበሉ ዝኽእል ቦታ እዩ። እዚ ድማ
ጀነቲካዊ ጸጋታት (Genetic Resources)
ኣብ ምዕቃብ ዓቢ ተራ ኣለዎ። ጸብጻባት
ከም ዝጠቕሱዎ፡ ዝተፈላለያ ሃገራት
ጀነቲካዊ ጸጋታተን ንምዕቃብ ጻዕሪ የካየዳ
ኣለዋ። ንኣብነት ብ “Global Seed
Vault” ዝፍለጥ ትካል፡ ኣብ 2014 ልዕሊ
824,000 ቅምሶታት ብቝሊ ናይ ልዕሊ
4,700 ዓሌታት ከምዝኣከበ ይንገር።
“Millennium Seed Bank Partnership”
ዝተባህለ ትካል’ውን፡ ብተመሳሳሊ ኣስታት
2 ቢልዮን ቅምሶታት ብቝሊ ናይ ልዕሊ
33,000 ዓሌታት ከዚኑ ይርከብ።
ኣብ’ዚ እዋን፡ ምብሕጓግ ጅን ኣብ
መበቆላውያን ኣዝርእቲ ኣብ ቀዳማይ
ደረጃ ይስራዕ። ኣሕምልትን ፍረታትን
ድማ፡ ነዚኦም ተኸቲሎም ኣብ ምብሕጓግ
ዝርከቡ እዮም። እንስሳ ዘቤት’ውን ልዕሊ
1/6 ካብ 8200 ዓሌታት ኣብ ሓደጋ
ምጽናት ይርከቡ። በዚ ኸኣ፡ ናይ
ምብሕጓግ ስግኣት ብቐጻሊ እናዓበየ
ከምዝኸይድ ዘማትእ ኣይኮነን።
ኣብ ኤርትራ፡ መበቆላውያን ዘራእቲ

ካብ ባህርያዊ ቦታኦም ወጻኢ (Ex-situ
conservation) ንምዕቃብ ካብ ቅድም
ኣትሒዙ ክስረሓሉ ዝጸንሐን ዘሎን
ኣገባብ እዩ። ኣብ ዝተፈላለዩ እዋናት
ድማ ዝተፈላልዩ መበቆላውያን ኣዝርእቲ
ከይጸንቱ ምእንቲ፡ ብኣሽሓት ዝቝጸር
ቅምሶታት ኣብ ሃገራዊ ትካል ምርምር
ሕርሻ ተኸዚኑ ይርከብ። በዚ መንገዲ፡
ክሳብ 2013 ጥራይ፡ ኣስታት 4957 ናይ
ዝተፈላለዩ ኣዝርእቲ ቅምሶ ከም ዝኸዘነ
ይሕበር። ብተወሳኺ ናይ መበቆላውያን
ኣግራብን ቆጣቝጥን ቅምሶ፡ ኣብ ባንኪ
ጅን ምህላዉ ሓደ ስጕምቲ ንቕድሚት
ኮይኑ ንረኽቦ። እንተኾነ፡ ቀጻልነት ዘለዎ
መጽናዕታት፡ ትሕተ-ቕርጺ፡ ስልጠና
ዓቕሚ ሰብን ፋይናንስን ከምዘድልዮ
ዘማትእ ኣይኮነን።
ሚኒስትሪ መሬት፡ ማይን ኣከባቢን

(ክፍሊ ኣከባቢ)

ሜላታት ምዕቃብ ህይወታዊ ብዙሕነት

“ናብ ልቢ ናይ ተፈጥሮ ተጸጋዕ። ሓደ
ሓደ ግዜ፡ ናብ እምባታት ደይብ፡ ንሰሙን
ዝኣክል ግዜኻ ኣብ ዱር ብምሕላፍ፡
ንመንፈስካ ሓጺብካ ኣጽርዮ።” ጆን
ማይር፣
“ንኣምላኽ ኣብ ተፈጥሮ ክረኽቦ
እኽእል እየ። ኣብ እንስሳታት፡ ኣብ ኣዕዋፍን
ኣከባቢን” ፓት ቡክሊ፣
“ሰባት ክበርሩ፡ ንሰማይን ምድርን
ብጐሓፍ ክኸድኑ ዘይምኽኣሎም - ፈጣሪ
ይመስገን” ሀንሪ ደቪድ ቶረው፣
“ውሑድ ጉጅለ ለባማትን ውፉያትን
ዜጋታት ንዓለም ክቕይሩዋ ከም ዝኽእሉ
ፈጺምካ ኣይትጠራጠር፣ ብርግጽ እቲ ኩሉ
ግዜ ዝኸውን ከምኡ እዩ።” ማርጋረት
መድ፣
“ንኣከባቢ እንተ ኣዕኒናዮ፡ ሕብረተሰብ
ኣይክህልወናን እዩ” ማርጋረት መድ፣
“ብከላ ኣከባቢ፡ ክሓዊ ዘይክእል ሕማም
እዩ። ክንከላኸሎ ጥራይ ኢና እንኽእል።”
ባሪ ኮሞነር፣
“ንጥዕና ገዛእ-ርእሰይ ክብል ኣይኰንኩን
ተመጋቢ ኣሕምልቲ (vegetarian) ኰይነ።
ንጥዕና ደርሁ ክብል እምበር” ኢሳቕ

መንግስትን ህዝብን ኤርትራ፡ ዝባደመ
መሬት፡ ዝበረሰ ኣግራብ፡ ከምኡ’ውን ካብ
ሃገር ዝተሰደዱ እንስሳ ዘገዳም ምምላስን
ንምስሳናን፡ ብዙሕ ጻዕሪ ኣካዪዶም እዮም።
ብኣጠቓላሊ ካብ’ቶም ዝተኻየዱን ዝካየዱ
ዘለዉን ንጥፈታት ክንገልጽ ከለና፡
ምስራሕ ዛላታት፡ ከትርታት፡ ዲጋታት፡
ጀሪፋት፡ ምብግጋስ ሃገራዊ ሕዛእትታት
(ሰሜናዊን ደቡባዊን ባሕሪ፡ ቡሪ ኣይሮሪን
በርዓሶልን)፡ ምቛም ጂን ባንክ፡ ምቛምን
ምጕልባትን ውሸባ፡ ምንዳፍ ኣዋጃት

(ብዛዕባ ኣብ መሬት ይኹን ማያት ዝነብሩ

እንስሳታት ይኹኑ ኣትክልቲ)፡ ምስሳን
ኣከባቢያዊ ክለባት፡ ምትእትታው ኣብ
ስርዓት ካሪኩለም፡ ምክያድ መጽናዕታት፡
ምክያድ ኣከባቢያዊ ጎስጓስ፡ ምፍራም
ዓለምለኻዊ ውዕላት ምዕቃብ ኣከባቢ፡
ኣብ ርእሲ’ዚ እውን፡ ኣማራጺታት ጸዓት
(ጸሓያዊ፡ ንፋሳዊ…) ብዓቢኡ ክድፈኣሉ
ዘለዎን ንኩነታት ስነ-ሂወታዊ ብዙሕነት
ሃገርና ዝምልከቱ ዝተፈላለዩ ደቀቕቲ
መጽናዕትታት ብቐጻሊ ክካየዱን፡ ኣብ
ምዕቃብን ምስሳንን ዓቢ ተራ ኣለዎ
ንብል።

ብመንግስትን ህዝብን ዝካየዱ

ንጥፈታት ዕቃበ ኣከባቢ

ጥቕስታት ኣከባቢ ባሸቪስ፣

“ንመሬትና ምድሓን፡ ንወዲ
ሰብ ካብ ድኽነት ምል’ቓቕ፡
ቍጠባዊ ዕብየት ምርግጋጽ. . .
እዚ እንኮን ሓደ ዓይነትን ቃልሲ
እዩ። ነቶም ኣብ መንጎ ክሊማዊ
ምቅይያር፡ ዋሕዲ ማይ፡ ሕጽረት
ጸዓት፡ ዓለማዊ ጥዕና፡ ውሕስነት
መግቢ፡ ከምኡ’ውን ምሕያል
ደቂ-ኣንስትዮ ዘለዉ ነጥብታት
ከነተኣሳስሮም ኣለና። ናይ ሓደ
ሽግር መፍትሒ፡ ግድነት ናይ
ኩሉ ሽግር መፍትሒ ክኸውን
ይግባእ” ባን ኪ-ሙን፣
“እዛ መሬት ንዓና
ኣይትብጽሓናን እያ። ንሕና
ኢና ንመሬት እንብጸሓ” ማርሊ
ማርቲን።
“ንኣየርን ማይን፡ ንዱራትን እንስሳ ዘገዳምን
ንምክልኻል ዝግበር ውጥን፡ ንወዲ-ሰብ
ንምክልኻል ዝግበር ውጥን እዩ” ስቲዋርት
ኡዳል”
“እቲ ዘሕዝን፡ ብዱር ዝተሸፈነ ምድሪ
ካብ ምፍጣር፡ ምድረ-በዳዊ ምድሪ ምፍጣር
ዝቐልል ምዃኑ እዩ” ጀይምስ ላቭሎክ፣
“እቶም ምርኩስ ናይ ኩላቶም ሂወታውያን
ዝዀኑ ማይን ንፋስን፡ ናይ ዓለምና ናይ
ጐሓፍ ባጎኒ ኰይኖም ኣለዉ።” ጃኩወስ፣
“ንቕድሚት ከኽይድ ዝኽእል ሓደን
ኣማራጺ ዘይብሉን መንገዲ፡ ኣብ ምምሕያሽ
ኣከባቢ ኩሉ እንተ ደኣ ሰሪሑ እዩ” ሪቻርድ
ሮጀርስ፣
“ዕቃበ ኣከባቢ፡ ውህደት ኣብ መንጎ ሰብን
ምድርን እዩ” ኣልዶ ሊፖልድ፣
“ኣከባቢ ማለት፡ ብዘይካይ ኩሉ ነገር ማለት
እዩ።” ኣልበርት ኣይንስተይን፣
“ኣከባቢ ንኽዕቀብ፡ ነቲ ናይ ገዛእ-ርእስና
መንግስቲ ክንቃለሶ ዘለና ምዃኑ ዘሰንብድ/
ዘፍርሕ እዩ” ኣንሰል ኣዳምስ፣
“ንኣከባቢ ከነድሕኖ ምኸኣልና፣ ግን
ሓጥያተኛታትን ሕሱራትን ኢና” ኩርት
ቮነጉት፣

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 7

ነጃት ኣድም

በለታ። ጊታ ዘረባ ኣደኣ ደንጽዩዋ፡ “ናይ ምንታይ
ጸሎት እዩ?” ክትብል ሓተተት። ኣደኣ ብዙሕ
ከይተገደሰት “ባህሊ እዩ። ኩለን ደቂ-ኣንስትዮ ድማ
ብኸምኡ ክሓልፋ ኣለወን።” ኢላ፡ ካልእ ሕቶ ከም
ዘይተስዕብ ገይራ ነቲ ዝርርብ ብምዕጻው፡ ካብ
ክፍሊ መሰስ ኢላ ወጽአት።
ኣብ’ታ መዓልቲ ኣደ ጊታ፡ ካብ’ታ ክሽነ ከይወጽአት
ምቁር መግቢ ህንዲ ከተዳሉ ወዓለት። እቲ እትሰርሖ
ዝነበረት መግቢ፡ ነቶም ዝመጽኡ ኣጋይሽ ክኣኽሎም
ድዩ ኣይኣኽሎምን እናተጨነቐት እንከላ ድማ፡ ጊታ
መጺኣ፡ ስለምንታይ ኣጋይሽ ናብ’ቲ ገዛ ክመጽኡ ከም
ዝተዓደሙ ሓተተታ። ኣደኣ ገጻ ናብኣ ከይጠወየት
“ንበዓል” ክትብል ጥራይ መለስተላ። “ናይ ምንታይ
በዓል” ጊታ ቅልጥፍ ኢላ ሕቶ ኣልገበት። ኣደኣ
ብሕቶታታ ተቖጢዓ ካብ’ቲ ክሸነ ክትወጽእ ኣዘዘታ።
መሰስ ኢላ ድማ ናብ ክፍላ ተመልሰት።
ካብ ሰዓት ሰለስተ ንንየው እቲ ገዛ ብኣጋይሽ
ከዕለቕልቕ ጀመረ። ኣደኣ ክሳብ ትጽውዓ ድማ
ካብ ክፍላ ንኸይትወጽእ ኣጠንቀቐታ። ኣብ ዓራታ
ኮይና፡ ንኹሉ’ቲ ዋዕዋዕታ፡ ሰሓቕን ዕላልን ትሰምዕ
ነበረት። ክልተ ሓትነታታ መጺአን ከመይ ከም ዘላ
ሓተታኣ። ክልተ ኣኮታታ’ውን ንውሽጢ ከይኣተዉ፡
ብፈቓቕ ተቐልቂሎም ረኣዩዋ።
ጸሓይ ክትዓርብ ምስ ጀመረት፡ ጓል ሓትኖኣ
ንኽትሓጽባ ኢላ ክትወስዳ መጽአት። ነቲ ማዕጾ
ስሒባ ክትስጉም ምስ ጀመረት፡ ሓወቦታታ፡
ኣኮታታን ካልኦት ኣዝማዳን ዕላሎም ኣቋሪጾም ቀው

ብስለት ማለት፡ ንንኣሽቱ ዊንታታትን ቃሕታታትን
ክንጻወር ምኽኣል፡ ቀጥታዊ ዓወትን ናእዳን
ክመጽኣና ዘይምጽባይን ጽባሕ ክንርእዮ ንእንደሊ
ሎሚ ኣበርቲዕና ክንሰርሕ ከም ዘለና ምፍላጥን
እዩ።
ብስለት፡ ጽቡቕ ሚዛን ዘለዎ ጽንዓትን መትከልን
እዩ። እዚ ማለት፡ ንዕላማታትና ብግቡእ ምፍላጥ፡
ንዝሓንጸጽናዮም ዕላማታት፡ ንኹሉ መሰናኽላት
ሰጊርና ናብ ሸቶ ንምብጻሕ ከይተሓለልና

ብጽሕና ጊታ

ብስለት ማለት . . .

ኢሎም ይጥምቱዋ ነበሩ። ሓትነታታ ግን ብፍሽኽታ
ኣሰነያኣ። ሃንደበት ኣብ መጻወድያ ብምእታዋ ድማ
ሕፍረት ክስመዓ ጀመረ። “ስለምንታይ እዮም
ዝጥምቱኒ ዘለዉ? እንታይ እየ በዲለ? ” እናበለት፡
ምስ ገዛእ-ርእሳ ክትዛረብ ጀመረት።
ስጉምትታታ ንሓዋሩ ዝቕጽል ኮይኑ እዩ
ተሰሚዑዋ። ዓይና ናብ ባይታ ተኺላ ድማ
ብቐስታ ከደቶ። ኣብ ከስዐኣ ሓዊ ተሰምዓ። ኣእጋራ
በብቝሩብ ክደኽማ ጀመረ። ኣብ ባኞ ምስ በጽሐት፡
ጓል ሓትኖኣ ክትጽበያ ጸንሓታ። ኣብ ሓሳብ እንከላ
ድማ፡ “ክዳውንትኺ ኣውጽእዮ” በለታ። ጊታ፡
ብዘይካ ኣብ ግዜ ቁልዕነታ፡ ኣብ ቅድሚ መሓዙታን
ስድራኣን ዕርቃና ዝወጽኣትሉን ዝተራእየትሉን ግዜ
ኣይዝከራን። ከም ዝሓፈረት ክትሕብራ ድማ ዓይኒ
ዓይና እናጠመተት ተዓንደት። ጓል ሓትኖኣ ቀልጢፉ
ተረዲኡዋ፡ ብሽጎማኖ ከዊላ ክዳና ከም እተውጽእ
ገበረት።
ብጸባ ገይራ ድማ፡ ካብ ርእሳን ሸፋሽፍቲ ዓይናን
ጀሚራ ንምሉእ ነብሳ ብናይ ታሚል ቋንቋ እናጸለየት
ለኸየታ። ኣብ’ቲ ባኞ ገዲፋታ ምስ ወጽአት፡ ጊታ
ክትተሓጻጸብ ጀመረት። ነቲ ኣብ ቆርበታ ዝነቐጸ ጸባ
ኣዝያ ጸልኣቶ። ነታ ዝለኸየታ ኢቪ’ውን ብጣዕሚ
ጸልኣታ። ንኹሎም ናብ’ቲ ገዝኣ ዝመጽኡ ኣጋይሽን
ስድራኣን፡ ብፍላይ ድማ ነቲ ናብ’ዚ ኩሉ ሽግር
ዘብጸሓ ጽግያታ ኣመና ጸለኣቶም።

ተሓጺባ ምስ ወደአት፡ ኣደኣ፡ ነቲ ዝቐረበትላ ክዳን
ምስ ከደነታ፡ ናብ ሳሎን ብምውሳድ ኣብ ጥቓኣ
ኮፍ ኣበለታ። ሰፊሕ ጸሎት ምስ ተገብረላ፡ ኣቦኣ
ነቶም ኣጋይሽ ዝተዳለወ መግቢ ክቋደሱ ዓደሞም።
በብቝሩብ ድማ እቶም ኣብ ገዛ ተኣኪቦም ዝነበሩ
ኣጋይሽ፡ ናብ መግቢ ብምድሃብ፡ ኣድህቦኦም ካብ
ጊታ ከፍኵሱ ጀመሩ። እቲ ናይ ንጽህና በዓል ድማ
በዚ ተዛዘመ።
እዚ ታሪኽ፡ ኣብ ታሚል ዝቕመጣ ደቂ-ኣንስትዮ
መጀመርያ ወርሓዊ ጽግያት ክጅምረን ከሎ፡ “ናይ
ንጽህና በዓል” ተባሂሉ ዝግበር ልምዳዊ ወግዒ እዩ።
እዚ፡ ምሉኣት ደቂ-ኣንስትዮ ምዃነን ንምርግጋጽ
ዝግበር ጽምብል ይኹን ደኣ’ምበር፡ ንመርዓ ድልውቲ
ከም ዘላ ዝሕብር’ውን እዩ። ብሓጺሩ፡ እቲ ጽምብል፡
ካብ ነታ ጓል-ኣንስተይቲ፡ ነቶም ስድራ እዩ ዝዓበየ
ኣገዳስነቱ።
ኣብ ዓለም፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታታት ዝርከቡ
ኣህዛብ፡ ንምጅማር ጽግያት ጓል-ኣንስተይቲ
ዝጽምብሉሉ ዝተፈላለዩ ኣገባብ ከም ዘለዎም
ይፍለጥ። እዛ ዛንታ እምበኣር፡ ኣብነት ናይ’ቲ ኣብ
ልዕሊ ደቂ-ኣንስትዮ ዝትግበር ልምዳዊ ምግሃስ
ሰብኣዊ መሰል እዩ። ቈልዑ ደቂ-ኣንስትዮ፡ ንዓአን
ብዘየገድሱን ጠቓምነት ብዘይብሎምን ዝተፈላለዩ
እምነታት ግዳያት ይኾና ምህላወን እተርኢ ድማ
እያ።

ኣብ እዋን ምሳሕ እዩ ነይሩ። እታ ዓሰርተ
ሰለስተ ዓመት ረጊጻ ዝነበረት ጊታ፡ ሃንደበት ናብ
ክዳና ኣተኲራ ብምጥማት፣ “ማማ፡ ደም…” ኢላ
ወጨጨት። ኣደኣ ነታ ናይ ኵዕሶ ቅርጺ ኣትሒዛ
ናብ ኣፋ ከተእትዋ ወስ ዝበለታ ዕማኾ ሩዝ ድርብይ
ኣቢላ፡ ቀው ኢላ ድሕሪ ምጥማት፡ “ናይ ምንታይ
ደም? ኣበይ?” ኢላ ሓተተታ እናተረበሸት። ጊታ፡
ናብ ክዳና ምስ ኣመልከተትላ፡ ኣደኣ ካብ ስንባደ
ተመሊሳ፡ ነታ ኣቐዲማ ዝደርበየታ ዕማኾ ሩዝ
ኣልዒላ ናብ ኣፋ መለሰታ።
ኣደ ጊታ ድሕሪ ምሳሕ፡ ካብ ክሽነ ወጺኣ ናብ
መደቀሲ ገጻ ተሰወረት። ድሕሪ ቍሩብ ደቓይቕ
ድማ ጻዕዳ ጨርቂ ሒዛ ብምምላስ “እንኪ’ዚ ኣብ
መንጎ ክልተ ኣእጋርኪ ቀርቅርዮ።” በለታ ንጊታ።
ከመይ ገይራ ከም እተቐምጦ’ውን ኣርኣየታ።
ጊታ እቲ ጨርቂ ክሳዕ መዓስ ምስኣ ከም
ዝጸንሕ ሓተተት። እታ’ደ፡ ገጻ ናብኣ ከይመለሰት
ምስውሱው እናበለት “ክሳዕ ደው ዝብለልኪ”
ክትብል ቅልጡፍ ምላሽ ሰንድያትላ። ንጽባሒቱ
ትምህርቲ ከምዘይትኸይድን ካብ ገዛ ከይወጽአት
ከም እትውዕልን ከኣ ሓበረታ።
ጊታ፡ ኣብ ዓራታ ኮይና ክትበኪ ጀመረት። “ንደቂ
ክፍለይ ከመይ ገይረ ክገልጸሎም እየ? መምህረይከ
እንታይ ክትብለኒ እያ? ” እናበለት፡ ንበይና ክትዛረብ
ጀመረት። ንብዓታ ብኽልተ መዓጓጕርታ ወረዱ።
ከምኡ ኢላ ከኣ ካብ ገዛ ካብ ዘይትወጽእ ሓሙሽተ
መዓልታት ተፈቕደ። እተን ሓሙሽተ መዓልታት
ንጊታ፡ ኣደነቕቲ፡ ግን ከኣ ናይ ሓዘን መዓልታት
እየን ነይረን። ኣደኣ፡ ቅድመኡ ሰሚዓቶ ዘይትፈልጥ
ማእለያ ዘይብሎም ሕግታት ኣውጸኣትላ።
“ጂቫን ሓውኺ ኣብ ዓራትኪ ኮፍ ክብል
የብሉ፡ ዝኾነ እንስሳ ኣብ ክፍልኺ ከይተእትዊ፡
ሎሚ ጸጕርኺ ክትሕጸቢ የብልክን፡ ኣብ ትሕቲ
ኣዒንትኺ፣ ሰለስተ መዓልታት ዝጸንሕ ጸሊም
ዕንፍሩር ክወጽኣኪ እዩ…።”
ኣደ ጊታ ንመዓልቲ ክልተ ግዜ ብዓይኒ ዓተርን
ሽኮርን ዝተሰንከተ ምቁር ደረቕ ቅጫ ተብልዓ ነበረት።
ንግሆ ንግሆ’ውን ማህጸና ምእንቲ ክሕይል፡ ዝበሰለ
እንቋቝሖን ዘይቲ ዓሳን ክትውሕጥ ትግደድ። ጂቫን፡
ስለምንታይ ጊታ ሓፍቱ ካብ ትምህርቲ ትበኵር
ከም ዝነበረት ዋላ ሓንቲ ዝፈልጦ ኣይነበሮን። ምስ
ሓተተ’ውን ኣቦኡ፡ እቲ ጉዳይ ከም ዘይምልከቶን
ስርሑ ጥራይ ክገብርን እዩ ነጊሩዎ። ኣደኣ ክፈልጥ
የብሉን ኢላ ስለ ዘጠንቀቐታ፡ ጊታ’ውን ዋላ ሓንቲ
ቃል ኣየውጸአትን። ንኹሎም ደቂ ገዛውቶም ድማ
“ጊታ ፍንጣጣ ደርሆ ሓሚማ” ኢሉ ነጊሩዎም።
ትምህርቲ ካብ ዘይትኸይድ ድሮ ሓደ ሰሙን
ኣሕለፈት። ብዛዕባ’ቲ ዝሓለፋ ትምህርትን ጸወታ
ኩዕሶ ሰኪዐትን ድማ ከሕምማ ጀመረ። ክልተ
ሰለስተ ግዜ ዝኸውን ንኣቦኣ ትምህርታ ንኽትከይድ
ሓቲታቶ ነይራ። መጀመርያ “ኣይክትከድን
ኢኺ” ኢሉ’ኳ እንተመለሰላ፡ ኣብ ካልኣይ ግዜ
ግና፡ ብጽፍዒት ስለ ዝጨልገማ ነታ ሕቶ ደጊማ
ከተውጽኣ ኣይመረጸትን።
ቃንዛ ደው ምስ በለላ፡ ኣደኣ፡ ቅድሚኡ ኣብ ፊልም
ጥራይ እንተዘይኮይኑ ብዓይና ርእያቶ ዘይትፈልጥ፡
ልክዕ ከም’ቲ ሳዕሳዕቲ ደቂ-ኣንስትዮ ዝኽደናኦ ክዳን
ሃበታ። “ጽባሕ፡ እዚ ክትክደንዮ ኢኺ። ሓትነታትክን
ኣሞታትክን፡ ከምኡ’ውን ሓወቦታትክን ኣኮታትክን
ክመጽኡ እዮም።” በለታ’ሞ፡ ኣልግብ ኣቢላ ድማ
“ሓደ ቀሺ’ውን መጺኡ ጸሎት ክገብረልኪ እዩ።”

ምስራሕ ማለት እዩ። ነዚ ንምግባር እነጥርዮ
ክእለትን እነዋህልሎ ፍልጠትን ድማ’ዩ ብስለት።
እወ! ጉልበትናን ዓቕምናን ብዘይጠቅም ከነጥፍእ
ከምዘይብልና ምፍላጥ።
ብስለት፡ ኣብ ግዜ ግርጭታትን ተኣፈፍቲ
ኩነታትን ንሕርቃንና ክንቆጻጸር ምኽኣል ማለት
እዩ። ኣብ ክንዲ ምዕዝምዛም፡ ዝተፈጥረ ጸገም
ንምፍታሕ፡ ብህድኣትን ክፉት ኣእምሮን ምብጋስ።
እዚ ማለት ከኣ፡ እንሓንሳብ ካብ ቁጽጽርና ወጻኢ

ዝኾኑ ነገራት ከም ዘለዉ ፈሊጥና፡ ሸለል ክንብል
ምኽኣል ማለት እዩ።
ብስለት ማለት፡ ትሕትና ምህላው ማለት እዩ።
እቲ ብሱል ሰብ ዝበሃል፡ ጌጋኡ ኣሚኑ ዝእረም፡
ንባዶ ኩርዓት፡ ትዕቢትን ጃህራን ኣወጊዱ ክብረቱ
ዝሕሉ እዩ።
ብስለት፡ ሓላፍነታዊን እሙንን ምዃን እዩ።
ብሱል ሰብ፡ ኩሉ ግዜ ንቓላቱ ብግብሪ ዘሰኒ እዩ።
ቃሉ ዘይዓጽፍን ኩሉ ሰብ ኣብ ዙርያኡ ዝዓስልን
ሰብ እዩ።
ብስለት፡ ምትዕጽጻፍን ሕድገት ምግባርን
እዩ። ኩላትና፡ ዝተፈላለየ ባህሪ፡ ደረጃ ፍልጠትን
ተመኵሮን ከም ዘለና ብምርዳእ፡ ከከም ኩነታቱ
ምኻድን ምውህሃድን እዩ - ብስለት። እቲ ብሱል
ዝበሃል ሰብ’ምበኣር፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ጉዕዞ ህይወት፡
ትምህርትን ነብሰ-ምምዕባልን ኣገዳሲ ምዃኑ ፈሊጡ፡
ወትሩ ዝመሃርን ነብሱ ዘማዕብልን እዩ።
ብስለት፡ ምድግጋፍን ምክፋልን’ምበር፡ ምውድዳር
ኣይኮነን።
ብስለት፡ ምስ ዝኾነ ነገር ዘይቅየር ውህደት
ምህላው ማለት እዩ። እዚ ማለት ድማ፡ ምስ
ገዛእ-ርእስና፡ ካልኦት ሰባትን ተፈጥሮን ዝተወሃሃደ
ዝምድና ክንፈጥር ምኽኣል እዩ።
ብስለት ማለት፡ ብዛዕባ ሕሉፍ ዘይምጥዓስ፡ ብዛዕባ
መጻኢ ዘይምጭናቕን ኣብ ሕጂ ምንባርን ማለት
እዩ። እዚ ኸኣ፡ ኣብ ኢድና ንዘሎ ውሑድ ነገር
ከነድንቕን ንህይወት በቲ ዝተሓተ ደረጃ ብሕጕስ
መንፈስ ክንነብራን እዩ ዘኽእለና።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 8

ሃብቶም ኢዮብ

“ሰላም!” በለትኒ ብማዕዶ ማዕዶ ኣብ ኮለጅ ዝፈልጣ
ዝነበርኩ መምህር።
“ሰላም!” መለስኩላ።
ድሕሪ ሓጺር ናይ ጥዕናን ካልእን ሕቶን መልስን፦

“ብዛዕባ ምምህርና ጽቡቕ ጽሒፍካ!”
“የቐንየለይ። እንታይ ሓሳብ’ሞ ትህብና?” ድሕሪ
ምባለይ፡ ንእትህበኒ ሓሳብ ክሰምዕ ተዳለኹ። ኣንቢባ
ሓሳባ ክትህበኒ ምኽኣላ ዓቢ ሓጐስ’ዩ ፈጢሩለይ።
“ብዙሕ ክትብል ትኽእል እንዲኻ፡ ሓንቲ ዝተረፈትካ
ኣገዳሲት ነገር ግን ነይራ?”
“እንታይ’ያ እታ ትብልያ ዘለኺ” ቊሩብ ድሕሪ
ምስሓቕ፡
“እዚ ዅሉ ኣብ ፔዳጎጂ ተማሂርካዮ፡ ዋላ ሰሪሕካሉ
ሓደ ሓደ ግዜ ነቶም ተመሃሮ ምጽዋር ትስእኖም።
ዓቕልኻ የጽብቡልካ” በለትኒ። ሓሳብ ንሓሳብ እውን

ተወሃሃብና። ብድሕሪ’ዚ፡ ምስ መምህር ምስ ተፈላለና
ነታ “ዓቕሊ” እትብል ቃል ወሲደ ክጽሕፈላ ጀሚረ።
መማህራን ምስ ብዙሓት ካብ ነንበይኑ ድሕረ
ባይታ፡ ጠባይ፡ ዘለዎም ተመሃሮ እዮም ዝውዕሉ።
ብኣኡ መንጽር ከኣ ተጻዋርነቶም ቀጻሊ ይፍተን።
ተመሃሮ ንኽምህሩ ምድላዋት የድልዮም፡ ውልቃዊ
ናብራኦም’ውን ይውጥጦም። እዚ ዅሉ እናዀነ
እቶም ተመሃሮ እንተዘይተረዲኡዎም ክሳዕ ክንደይ
ሕርቃን ይስምዖም ምርድኡ ኣሸጋሪ ኣይኰነን። እዚ
ኸኣ ዓቕሎም ከጽብበሎምን ስልቻወ ክስምዖምን
ይድርኽ። ምምህርና ብርቱዕ ናይ ኣእምሮ ጻዕሪ’ዩ
ዝሓትት። ኰይኑ ግና ከም መምህር ገይሩ ዓቃል
ክኸውን ዝድለ ዓይነት ሰራሕተኛ የልቦን።
መምህር ምስናይ ኵሉ ብቕዓቱን ሕልናኡን፡ እምብዛ
ዓቃል እንተዘይኰይኑ፡ ዓቢ ነገር ከም ዝጐደሎ ክሕሰብ
ይከኣል። ምስ ተመሃሮ ቀልጢፉ ናብ ግጭት ዝኣቱ
እንተዀይኑ ክፈርሁዎ ይጅምሩ። ልዕሊ ዂሉ ድማ
ቀጻሊ ምስ ተመሃሮ ምትሕርራቕ ንጥዕናኡ’ውን ሃስያ
የውርድ። ስለ’ዚ እምበኣር፡ መምህር ተመሃሮኡ ሓደ
መዓልቲ ዓበይቲ ሰባት ኰይኖም ክርእዮም እናተተስፈወ
ክኸይድን፡ ዓቕሊ ገይሩ ስርሑ ከከናውንን ይድለ።
ቀጻሊ ተስፋ ዝህቡዎ መዳያት ምምህርናን ሂወትን
ከማዕብል ሓጋዚ’ዩ። ንተመሃሮኡ’ውን ተስፋ ዝህብ
እንተዀይኑ፡ ብቐሊሉ እወታዊ ኣተሓሳስባ ከስርጸሎም
ይኽእል። መምህር ናይታ ዓይነ ስውርትን ጸማምን
ሄለን ከለር ዝዀነት ኣኒ ሱሊቫን ማሲ፡ ከም ኣርኣያ
መምህር ትጥቀስ’ያ። ንሳ ንሄለን ከለር ብቐጻሊ
ተስፋ እናሃበት፡ ንባዕላ ተስፋ ከይቈረጸት ብዓቕሊ ሳላ
ዝመሃረታ፡ እታ ብርቱዕ ስንክልና ዝነበራ ሄለን ከለር
ዓባይ ሰብ ክትከውን ክኢላ።
ሓደ ካብቲ ንመማህራን ዓቕሎም ከወድኦም
ዝኽእል ነገር ሕልናኦም እዩ። መማህራንና ብሓቂ
ክንፈልጥ’ዮም ዝደልዩና። እዚ ዅሉ ዓንገረር ኢሎም፡
እዚ ዅሉ ተዳልዮም፡ ምእንቲ ‘ተመሃሮኦም’ ካብ
ማሕበራዊ ጉዳያት’ውን በዂሮም ከብቅዑ፡ እቶም
ተመሃሮ ውጽኢት ከየምጽኡ ምስ ዝተርፉ፡ ዓቕሊ
ውድእ ይብሎም፤ ይሓርቁ። ብመንጽር ካልእ ብዙሕ
ሞያታት፡ ኣብ ምምህርና ናይ ‘እንታይ ገደሰኒ’ ኣዝዩ
ዝተሓተ ዀይኑ እስመዓኒ። ከምኡ ስለዝኾኑ፡ ክንዮ

ንሕና ንሰባት ንመክር፡ ሰባት ድማ ንኣና
ይመኽሩና እዮም። እቲ ዝያዳ ዘገድስ ግን፡ ንሕና
ንነብስና እንታይ ኢና ንብላ እዩ። ነዚ ሓሳብ ክገልጽ
ዝኽእል “ሃው ቱ ፕራክቲስ ኣውቶሳጀሽን”
ካብ እትብል መጽሓፍ ፔተር ፍለቸር ዝተወስደ
ትሕዝቶ ክቐርብ’ዩ። እቲ ጽሑፍ ብልሳን ጸሓፊ
ክንገር ምዃኑ ድማ ወሲኸ አተሓሳስብ።
ቅድሚ ገለ ዓመታት ብዛዕባ ሓደ ዊልያም
ሄንሪ ፖስተር እተባህለ መንእሰይ ዝገልጽ ጽሑፍ
አንቢበ። ገዝኡ ካብ ከተማ ርሕቕ ኣብ ዝበለ ገጠር
ይርከብ።
እዚ ብብጾቱ ‘ቢል’ እናተባህለ ዝጽዋዕ ዝነበረ
መንእሰይ፡ ኣብቲ ዓዲ ኣብ ዝነበረት ትካል ሰራሕተኛ
ናይ ኦፊስ ኰይኑ ክሰርሕ ዕድል ረኺቡ ትምህርቱ
ኣቋረጾ። ብዝነበሮ ናይ ምስራሕ ወንን ህዋህውን
ተተባቢዑ ጽቡቕ ገስጋስ ኣመዝጊቡ። ድሕሪ ገለ
ዓመታት ግን፡ እቲ ዝደጋገምን ዘይቅየርን ስራሕ
ናይቲ ትካልን ድብዙዝ ኵነተ ኣኣምሮ መሳርሕቱን
ቀጨውጨው ኣበሎ። ንሱ ቀጻሊ ለውጢን ምዕባለን
ዘለዎ፡ ፈጠራውነትካ እትማዕብለሉ ህዋሁው ስራሕ
ይደሊ ነይሩ። እዚ ግን ምስቶም መሳርሕቱ ዘቃድዎ
ኣይነበረን።
ሓደ መዓልቲ ዓቕሉ ጸንቀቐ። ካልእ ዝሓሸ ዕድል
ንምርካብ ባቡር ተሰቒሉ ናብ ለንደን ኣምርሐ።
ሓሳቡ ብኣኡ ገይሩ ናብ ወጻኢ ሃገር ከይዱ ስራሕ
ከናዲ’ዩ።
ቢል ኣብ ሓንቲ ከተማ በጺሑ ናይ ንብረት
ባልጃታቱ ክሳብ ዝቕበል ኩሉ ነገራት ይሰልጦ ነበረ።
ሽዑ ግን ሓደ ዘሰንብዶ ነገር ተኸስተ። ኣብ ፊቱ ኣብ
ዝነበረ መንደቕ “ቢል ፖስተር ናብ ሕጊ ክቐርብ’ዩ”
ዝብል ጽሑፍ ኣንበበ። ንእለት ከኣ፡ መንእሰይ ቢል
ፖስተር ብፍርሒ ተዋሕጠ። ልቡ ከም ሕሱም ሃሪማ፡
ኣብራኹ ረድረድ ኢሉ። ሃንደበት ማንም ሓላፊ
መገዲ ክሳዕ ዝሰምዖ ስሙ ብዓውታ ዝተጸውዐ ዀይኑ
ተሰምዖ። ምስ ነብሱ ድሕሪ ዝገበሮ ርትዓዊ ምይይጥ
ግን፡ ህድእ ክብል ከኣለ። ስለዚ ኸኣ መገዱ ቀጸለ።
ዓሰርተ ደቓይቕ ድሕሪ ምጒዓዙ፡ ልክዕ ከምታ
ዘሰንበደቶ “ቢል ፖስተር ናብ ሕጊ ክቐርብ’ዩ”
እትብል ጽሕፍቲ ኣብ መንደቕ ኣንበበ። ሕጂ’ውን
ፈርሀን ኣንጸርጸረን። እንተዀነ፡ እቲ ኵነታት ብናይ
ስም ምምስሳል ዝተፈጥረ ምዃኑን ክሳዕ ክንደይ
ዓሻ ምዃኑን ንነብሱ ጸረፋ። “ቢል ፖስተር እኮ
ናተይ ጥራይ ዘይኰነ ናይ ካልእ ሰብ እውን ስም
ክኸውን ይኽእል’ዩ” በለ። ስለዚ ኸኣ “እታ ተለጢፋ
ዝረኣኹዋ ጽሕፍቲ ምሳይ ዋላ ሓንቲ ዘተኣሳስር
የብላን” ደምደመ።
ከምኡ ብምባሉ፡ መጠናዊ ለውጢ ፈጠረ። ናብ
ዝዀነ ኣንፈት እንተኸደ እታ ጽሕፍቲ ይርእያ ነበረ።
ድሕሪ ገለ ሰዓታት ግን፡ ቢል ነቲ ዅነታት ክጸሮ
ኣይከኣለን። ናብ መደበር ፖሊስ ከይዱ ዝገበሮ ግጉይ
ተግባር ተናዘዘ። ባዕሉ ንፖሊስ ኢዱ ሂቡ። ኣብ ዓዱ
ናብ ዝነበረ ቤት ማሕቡስ ተወሲዱ ኸኣ ተኣስረ።
ድሕሪ ገለ እዋን፡ ከም ዝተረዳእኩዎ፡ መጠንቀቕታ
ተዋሂቡዎ፡ ናብ ስርሑ ተመልሰ። ክምለስ እንከሎ ግን፡
ካብ ናይ ቅድሙ ዝያዳ ዝሓረቐን ኣብ ነገራት ዝነበሮ
ግንዛበ ዝሓሸን ነበረ።
ካብዚ ዛንታ፦
ካብዛ ዛንታ፡ ብዛዕባ ዝበሃለናን ንነብስና እንብላን
ኣብ ስምዒታትና ዘለዎ ጽልዋ ንርዳእ። ብዙሕ እዋን
ብኻልኦት ዝበሃለና ከይመመና ኢና እንቕበሎ።

እቲ ናይ ምምሃር ብቕዓቶም ውጽኢት ዘይምፍጣሩ፡
ውጽኢት ተመሃሮኦም ምትሓቱ ይስምዖም። በዝን
ካልእን ምኽንያት እምበኣር እዩ - መምህር ዓቃል
ክኸውን ዝድለ፤ ስራሑ ዓቕሊ ዝሓትት’ዩ።
ነዊሕ ዓመታት ኣብ ምምህርና ዝተመኰሩ መማህራን፡
እቲ ስራሕ ዓቕሊ ክገብሩ ይምህሮም እዩ። ሓደስቲ ግን
ቀጻሊ ልምምድ ክገብሩ የድልዮም። ኣብ ክንዲ እቲ
ባህርያዊ መስርሕ ክምህረካ ትጽበ፡ ባዕልኻ ክትነጥፈሉ፡
ከተቀላጥፎ ዝበለጸ እዩ። መምህር፡ ንተመሃሮኡ
እንተተማሂሮም ዓበይቲ ሰባት ክዀኑ ከም ዝኽእሉ
ከረድእ እንተዀይኑ፡ ጽቡቕ ኣካይዳን ኣመሃህራን
ክህልዎ ኣለዎ። ከም ሰብ ብነገራት ኣይጽሎን ማለት
ኣይኰነን። ንዅሉ ስምዒታቱ ገቲኡ ብዓቕሊ ዝሰርሕ
እንተዀይኑ ከኣ፡ ኣርኣያ ዘይኰነሉ ኣብነት የለን።
ደረጃ ዓቕልኻ ደረጃ ብስለት ከም ዘርኢ ብዙሓት
ሊቃውንቲ ይሰማምዑሉ እዮም። ብውሕዱ ግን፡

እቲ ብስለት ማሕበራዊ ብስለት ክኸውን ይኽእል።
እቲ መምህር ዓቃል እንተዀይኑ ብሱል፡ ዘይዓቃል
እንተዀይኑ ግን ብስለቱ ናብቲ ዝድለ ደረጃ ክበጽሕ
ክሰርሓሉ ከም ዘለዎ የመልክት። መምህር ብሱላት
ሰባት ንኸፍሪ ብስለቱ ዝተዓጻጸፈ ክኸውን የድሊ።
ዓቃል ብዘይደረት ክኸውን ኣለዎ ማለት’ዩ።
ኣገዳስነት ዓቕሊ ኣብ ምምህርና፡ ምሒር ኣገዳሲ
ዝዀነሉ ካልእ ምኽንያት’ውን ኣሎ። ንሱ ኸኣ
ተመሃሮ ኣብ ልዕሊኦም እምንቶ ከሕድሩ ስለ
ዝቕስቅስ’ዩ። መምህርካ ዓቃል እንተዀይኑ፡ ንስኻ’ውን
ብዓቕሊ ክትሰርሕን፡ ሓደ ጽቡቕ ነገር ንምግባርን
ንምርካብን ብዓቕሊ ክትጽዕር ከም ዘለካ እምንቶ
ተሕድርን። ንጸገማትካ ብዓቕሊ ክትፈትሕ ከም
ዘድሊ ብቐጥታ ይዅን ብተዘዋዋሪ ዓቕሊ መምህርካ
ይጸልወካ’ዩ። ብዘይካ’ዚ፡ ዓቕልን እምንቶ ተመሃሮን
ብኻልእ መዳይ’ውን ክርአ ይከኣል። መምህር ዓቃል
እንተ ዀይኑ፡ በዲለ ክድህለኒ ከም ዘይኰነ ክኣምን
እኽእል። ክሃንጸኒ እምበር ከዕንወኒን ከቋናጽበኒን
ከምዘይኰነ ክግንዘብ ዕድል ኣለኒ፤ ከም ተመሃራይ።
ነዚ ኣቐዲሙ ዝተባህለ ነጥብታት ብኸምዚ ዝስዕብ
ክትጸምቆ ይከኣል፦

1) ተመሃሮ ንኽመሃሩ የኽእል፦
መምህር ዓቃል እንተዀይ፡ኑ ነቲ ኣነ ዝበለ ምድላዋት
ዝገበረሉ ኣርእስቲ፡ ገለ ተመሃሮ ምስ ዘይርድኡዎ፡ ምልስ
ኢሉ ክገልጸሎም እምበር “እናገለጽኩ ከለኹ ኣንታይ
ትገብር ነይርካ? ክትሰምዓኒ ኣይጸናሕካን ዲኻ?’”
ክብል ጽቡቕ ኣይኰነን። ንዘይተረድኦም ዝደግመሎም፡
ክሳዕ ንውልቀ ተመሃራይ ዘይተርድኣቶ ከረድኦ
ክኽእል ይድለ። ንሕቶ ውልቀ ተመሃሮ ኣብ ኦፊስ
ድዩ ኣብ ካልእ ዝጥዕም ቦታ ብተገዳስነት ክምልስን
ተወሳኺ ኣብነት ክህቡሉን ኣገዳሲ’ዩ። ከምዚ ምስ
ዝገብሩ፡ እቶም ናይ ምርዳእ ክእለቶም ለጠቕ ዝበለ
ተመሃሩ ኸይተረፉ ክርድኡን ናይ ምምሃር ክእለቶም
ክብ ክብልን ይሕግዝ።

2) መምህር ከም ማሽን፦ ስጋ ዝለበሰት ነብሲ
ትደክምን ትሕለልን’ያ ኣብ ጽዑቕ ስራሕ። መምህር
እውን ክደክምስ ግድን እዩ። ግዳ ኣብ ትሕቲ ዝዀነ
እዋን ዘይጽንቀቕ ዓቕሊ ክህልዎ ይድለ። ካብ ተመሃሮኡ
ዝጽበዮ ጠባይን ስነ-ስርዓትን ኣካይዳን ኣለዎ። እዚ

ትጽቢቱ ኣብ ተመሃሮኡ ምስ ዘይረኽቦ “እዚኦምሲ
ቈልዑ ዘለዉ ድዩ መሲሉዎም?” ወይ “እንታይ
ዝበልዎም’ዩ ከምዚ ጠባይ ዝሕዙ? ተመሃሮ ክመስሉ
ኣለዎም” ዝብል ስምዒታት ክመጽኦ ይኽእል’ዩ።
ግና ተመሃሮኡ ንክበስሉ፡ ኣብ መስርሕ ዘላ ፍሩታ
ምዃኖም ክዝክር ጽቡቕ’ዩ። ብሱላት እንተዝዀኑ
ንኽበስሉ ምስኡ ኣይምሃለዉን። ስለ’ዚ መምህር ከም
ማሽን ዘይሕለል፡ ስቕ ኢሉ ዘፍሪ ክኸውን ትጽቢት
ይግበረሉ።

3) ምምህርና ጥበብን ስነፍልጠን ምዃኑ የርኢ፦
መምህር ብኣካዳምያዊ ፍልጠቱ ብሉጽ ክኸውን
ይኽእል። እዚ እናዀነ ግን፡ ፍልጠቱ ኣብ ምስግጋር
ድኽመት ይረኣዮ ይኸውን። ኣብዚ ዓቕሊ ወሳኒ’ዩ።

ምኽንያቱ ብመሳርሕቱ ይኹን ተመሃሮኡ ስንፍና
ዘለዎ መሲሉ ክርአ ተኽእሎ ስለዘሎ። ነቲ ኲነታት
ብዓቕሊ እንተ ተኸታቲሉዎ ግን፡ ምምህርና ፍልጠት
ብስነ-ፍልጠታዊ ኣገባብ እትቐስመሉን እተቕስመሉን
ጥራይ ዘይኰነ፡ ጥበብ ከም ዘድሊ ንኽርዳእ ይሕግዞ።
ስለ’ዚ እምበኣር፡ መምህር ክትከውን ምውሳን
ማለት ብርቱዕ ዓቕሊ ዘለዎ ሰብ ክትከውን ከም
ዘለካ ምውሳን’ዩ። ኣርኣያ ክትከውን ግድን ስለዝዀነ፡
ብተግባራትካ ዝለምዑ ብተግባራትካ ዝቕምስሉ
ዕምባባታት ከምዘለዉ ተገንዚብካ፡ እቶም ዕምባባታት
ክጥጥዑን ክፈርዩን ብዓቕሊ ክትሰርሕ ይድለ።
ኣብዚ ጉዳይ መማህራን ኣብነት ኣሰንዮም ገለ ሓሳብ
ወስ እንተዘብሉ ዝበለጸ ምዀነ።

ከይመመና እንቕበለሉ ምኽንያት ግን፡ ብልሒ ወይ
ልቦና ስለ ዝጐድለና ጥራይ ኣይኰነን። እቲ ሰባት
ዝብሉና ብዙሕ ግዜ ስለ ዝደጋገም እዩ። ከም ኣብነት
መወዓውዒ ክንወስድ ንኽእል ኢና። ሓደ ንብረት
ናብ ዕዳጋ ምስ መጸ ኣብ ብዙሕ ቦታታት ፖስተራት
ተጠቂዑ ንርኢ። ብዛዕባኡ ንሰምዕ፡ ኣብ ተለቪዥን
እውን ክወዓዋዓሉ ንርኢ። ኣብቲ ፈለማ ጸማም እዝኒ
ንህቦ። ድሕሪ ግዜ ግን፡ ነቲ ምውዕዋዕ ንለምዶ። ንጸልኦ
ዝነበርና’ኳ ከም ተራ ነገር ንርእዮ። ኣብ ገለ እዋን
“እቲ ፈለማስ እንታይ ኰይነ’የ ክሳዕ ክንድኡ ጸሊአዮ
ነይረ?” ንብል። ከም ተራ ነገር ወሲድና ብኻልእ
ንርእዮ። ጸኒሕና ኸኣ፡ “እስከ ክፍትኖ” ኢልና ነቲ
ንብረት ንገዝኦ። ከምኡ እናበልና ከይተረድኣና ክሳዕ
እንፈትዎ ንኸውን። እዚ ብተደጋጋሚ ዝተወዓውዓሉ
ነገር ቀስ ብቐስ ኣብ ሓንጎልና ስለ ዝሰረጸ ንቕበሎ።
ዝተቐበልናሉ ምኽንያት ከኣ፡ ‘ንምንታይ የድልየኒ?’
ወይ ‘ብሓቂ ኣገዳሲ ድዩ?’ ኢልና ኣይሓሰብናሉን።
ቀስ ብቐስ’ዩ ኣብ ሓንጎልና ሰሪጹ። ሓደ ነገር ባዕልና
ክንገብሮ ወይ ክንገዝኦ እንተነቒልና ግን፡ ስለምንታይ
ንዕድጎን ኣድልዩናን ምስ ነብስና ስለ እንዛተየሉ
ኣጸጋሚ ኣይኰነን። እቲ ናይ ምውዕዋዕ ግን ሰላሕ
ኢሉ’ዩ ዝኣትወና። ስለ’ዚ እምበኣር፡ ነቲ ብተደጋጋሚ
ኣብ መወዓውዒታት እንርእዮ ክሳዕ ክንደይ ይሰርጸና
ኣሎ ከነስተብህለሉ ኣገዳሲ’ዩ።
ንመወዓውዒ ደኣ ከም ኣብነት ኣበጊስናዮ’ምበር
ኣብ ሂወትና ብኻልእ መልክዕ እውን ንርእዮ ኢና።
ሰባት ናብ ከምዚ ቦታ፡ ናብ ከምዚ ሃገር፡ ናብ ከምዚ
መናፈሻ ንኺድ ክብሉኻ ይኽእሉ። እቲ ዋና ሕቶ
ምስኦም ምስምማዕካን ዘይምስምማዕካን ኣይኰነን።
ስለምንታይ ከምኡ ምግባር የድልየካ። ሰባት ገይረሞ
ወይ ከይዶም ኢልካ ከምኦም ክትከውን? ምስ ነብስኻ
ቅኑዕ ዕላል ምክያድ ዝመስሉዎ የለን። ንኣብነት ምስ
ነብስኻ ቅድሚ ዓመት ኣብ ዝነበረ ሂወትካ ኣዕልል።
ሽዑ ዘይትቕበሎ ዝነበርካ ሕጂ ዝረዓምካዮ ኣሎዶ?
ስለምንታይ? መወዓዊዕታት ተደጋጊሞም ብርትዒ
ከይሓሰብካ ከምእትቕበሎም እዩ ዝግበር። ንነብስኻ
ስለ ዝተደጋገመ ጥራይ ከም እትቕበል ክትገብራ
ሃስያኡ ይዓቢ።
እቲ ካልኦት ዝበሉኻ ኣብ ምማይ ክትብርትዕ
ኣገዳሲ’ዩ። ምስ ነብስኻ፡ ብዛዕባ’ቲ ሰባት ዝበሉኻ ድዩ
ወይስ ባዕልኻ እተበግሶ ኣዕልል።
ኣብታ ኣቐዲምና ዝረኣናያ - እታ ቢል ዝረኣያ
ጽሕፍቲ ምስ ተደጋገመቶ ተቐቢሉዋ። ንዓኡ
ዘይተጻሕፈ ጽሑፍ ኣንቢቡ፡ ፖሊስ ዘይፈልጦ ገበን
ነጊሩ ተኣሲሩ ባዕሉ።

ዝበሃለናን እንብሎን

ዓቕሊ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 9

ተስፋልደት መብራህቱ

ብረቡዕ ምሸት ኣብ ዝቐጸለ ናይ ቀዳማይ እግሪ ግጥም
ፍርቂ ፍጻመ ካራቡኣ፡ ቻምፕዮን ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ
ማንቸስተር ሲቲ ኣብ ሜዳኣ ብገፊሕ ትሸዓት ብባዶ
ተዓዊታ። ሲቲ ቅድሚ ዕረፍቲ ክልተ ካብ ጋብሪኤል
ጂሰስ ካብ ዲ ብሩያንን ዚንቸንኮን ከኣ ሓሓንቲ ሽቶታት
ብምምዝጋብ ንዕረፍቲ ኣርባዕተ ብባዶ መሪሓ ክትወጽእ
ከላ፡ ድሕሪ ዕረፍቲ ከኣ ደጊማ ክልተ ካብ ጂሰስ፡ ካብ
ዎከር ፎደንን ማሀረዝን ከኣ ሓሓንቲ ሽቶታት ብምርካብ’ያ
ታሪኻዊ ዓወት ከተመዝግብ ክኢላ። እዚ ዓወት እታ ጋንታ
ድሕሪ 31 ዓመት ተመዝግቦ ዘላ ዝገፈሐ ዓወት ምዃኑ
ሰነዳት ናይታ ጋንታ የረድኡ። እታ ጋንታ ኣብ 1987
ንሁድልስፊልድ ዓሰርተ ብሓደ ድሕሪ ምስዓራ ኣብ ሓደ
ጸወታ ልዕሊ ሸሞንተ ሽቶታት ከየመዝገበት’ያ ጸኒሓ።
ብዘይካ’ዚ ዓወት ሲቲ ድሕሪ’ቲ ሊቨርፑል ኣብ 1986 ኣብ

ግጥም ኣውዲቕካ ምሕላፍ ጎባልል ክለባት ኤውሮጳ
ካብ ዝመጽእ ወርሒ ለካቲት ጀሚሩ ክካየድ’ዩ።
ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ ኤውሮጳ ኸኣ ኣቐዲሙ ንዝነበረ
ገለ ገለ ሕጋጋት ለውጢ ከም ዝገበረሉ ብመንገዲ
ወግዓዊ መርበብ ሓበሬታኡ ኣፍሊጡ። ብመሰረት እቲ
ወጺኡ ዘሎ ሕጋጋት፡ ሓደ ተጻዋታይ ዋላ’ኳ ኣቐዲሙ
ምስ ካልእ ጋንታ ኮይኑ ኣብዚ ግጥም ይሳተፍ፡ ኣብ
ግጥም ኣውዲቕካ ምሕላፍ ግን ምስ ሓዳሽ ጋንትኡ
ኮይኑ ክጻወት ክፍቀደሉ’ዩ። እዚ ወጺኡ ዘሎ ሓድሽ
ሕጊ ኣብ ግጥም ዩሮፕያን ሊግ’ውን ክዓይይ ምዃኑ
እቲ ፈደረሽን ብተወሳኺ ኣፍሊጡ’ሎ። በዚ መሰረት
ኣብዚ ናይ ወርሒ ጥሪ መስርሕ ምስግጋር ዝተዓደጉ
ተጻወትቲ ዋላ’ውን ኣቐዲሞም ኣብ ግጥም ጎባልል
ክለባት ኤውሮጳን ዩሮፕያን ሊግን ይሳተፉ፡ ማልያ
ሓዳሽ ጋንትኦም ለቢሶም ክጻወቱ ዕድል ክገብሩ’ዮም
ማለት’ዩ። ጋንታታት ክሳብ ፍርቂ ለይቲ ናይ ሓደ
ለካቲት ካብቶም ኣቐዲሞም ዝነበሩ ተጻወተትን ሰለስተ
ምቅይያራት ጌረን ከመዝግባ ከም ዝኽእላ ተሓቢሩወን
ኣሎ። ንኣብነት ማንቸስተር ዩናይትድ ወይ ርያል
ማድሪድ ንካሊዱ ኮሊባሊ እንተ ደኣ ኣፈሪመንኦ
ዋላ’ኳ እቲ ተጻዋታይ ምስ ናፖሊ ኮይኑ ኣብ ግጥም
ጎባልል ክለባት ኤውሮጳ እንተተጻወተ ማልያ ናይዘን
ጋንታታት ወድዩ ክጻወት ክፍቀደሉ’ዩ። ዝሓለፈ ዓመት
ኣሌክሰስ ሳንቸስ ኣብ ግጥም ዩሮፕያን ሊግ ማልያ
ኣርሰናል ወድዩ ተጻዊቱ ብምንባሩ ኣብ ግጥም ጎባልል
ክለባት ኤውሮጳ ምስ ዩናይትድ ክስለፍ ኣይከኣለን
ኔሩ። ኣርሰናል ብወገና ንኣጥቃዓያ ኣቡሙያንግ ምስ
ዶርቱሞንድ ኮይኑ ኣብ ዩሮፕያን ሊግ ብምጽዋቱ
ክትጥቀመሉ ኣይከኣለትን ኔራ። ሎሚ ዓመት ግን
እዚ ሕጊ ተሰሪዙ’ሎ። ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ወርሒ
መጋቢት’ውን ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ ኤውሮጳ ኣብ
ግጥም ኣውዲቕካ ምሕላፍ እቲ ጸወታ ናብ ተወሳኺ
ሰዓት እንተ ደኣ ተሰጋጊሩ ጋንታታት፡ ራብዓይ
ተጻዋታይ ክቕይራ ከም ዘፍቀደለን ዝዝከር’ዩ።

ሓድሽ ሕጊ

ቻምፕዮንስ ሊግ

ወጺኡ

ማንቸስተር ሲቲ 9

ቡርቶን ኣልቢዮን 0

ልዕሊ ፉልሃም ዘመዝገበቶ ናይ ዓሰርተ ብባዶ ዓወት እቲ
ዝገፈሐ ዓወት ኮይኑ ተሰኒዱ’ሎ። ኣብ ታሪኽ ኩዕሶ እግሪ
እንግሊዝ ኣብ ግጥም ፍርቂ ፍጻመ እቲ ዝገፈሐ ዓወት’ውን
እዩ።
ሲቲ በዚ ናይ ረቡዕ ዓወታ ተሓጊዛ ኣብ ውሽጢ ኣርባዕተ
መዓልታት 16 ሽቶታት ከተመዝግብ ምኽኣላ ንሓያልነት
መስመር መጥቃዕታ ዘንጸባርቕ’ዩ። እታ ጋንታ ኣቐዲማ ኣብ
ግጥም ኤፍ ኤ ካፕ ንሮዘርሃም ሸውዓተ ብባዶ ከም ዘሰንበደታ
ኣይርሳዕን። ናይ ካልኣይ እግሪ ግጥም እዘን ጋንታታት
ዝመጽእ 23 ጥሪ ክካየድ’ኳ እንተኾነ፡ ሲቲ ግን ዝመጽእ 24
ለካቲት ኣብ ስታድየም ዌምብለይ ካብ ቸልሲን ቶተንሃምን
ምስ ዝረተዐት ጋንታ ንምግጣም ከም ዝወደአቶ ይእመን።
ቡርቶን ናብዚ ደረጃ ሓሙሽተ ጋንታታት ረቲዓ’ያ በጺሓ።
ባርንሊ፡ ኣስቶንቪላ፡ ኖቲንግሃም ፎረስትን ሚድልስብሮን ገለ

ካብተን በዛ ጋንታ ዝተገለፋ ክለባት እየን። ድሕሪ’ቲ ግጥም
ኣሰልጣኒ ሲቲ ፐፐ ጋርድዮላ “ምስ ኣሰልጣኒ ቡርቶን
ኒገል ክሎፍ ድሕሪ’ቲ ጸወታ ብርጭቆ ወይኒ ሰቲና ኢና።
ወላዲኡ ኣብ ታሪኽ ኩዕሶ እግሪ እንግሊዝ ዘይርሳዕ ኣበርክቶ
ዝገበረ’ዩ። ኣነ ምስ ወዱ ምርኻበይ ከኣ ዓቢ ሓበን’ዩ” ብምባል
ብተዘዋዋሪ መንገዲ ናይ መጸናንዒ ቃላት ክድርቢ ከሎ፡
ኣሰልጣኒ ቡርቶን ኒገል ክሎፍ ከኣ “ደገፍቲ ሲቲ ዓስረይቲ
ሽቶ ደሊና ኢሎም ኣብ ዝጨደሩሉ ንሕና ከኣ ክንዓግቶም
ምኽኣልና ዓቢ ስራሕ ኢና ዓሚምና” ክብል ተዋዝዩ።
ኣብዚ ናይ ረቡዕ ምሸት ጸወታ ሽቶ ዘመዝገበ ተኸላኻላይ
ሲቲ ዎከር ብወገኑ ዝበለጸ ተጻዋታይ ዓለም ኣነ’የ ክብል
ድሕሪ’ቲ ግጥም ብመንገዲ ኢንስታግራም ገሊጹ። ዎከር
ኣብ 2019 ልዕሊ ክርስትያኖ ሮናልዶን ሊዮነል መሲን ሽቶ
ክሳብ ዘመዝገብኩ ኣነ’የ ዝበለጽኩ በሃላይ’ዩ።

ዌልሳዊ ተጻዋታይ ኣርሰናል ኣሮን ራምሲ ምስ
ኢጣሊያዊት ክለብ ጁቬንቱስ ክጻወት ከም ዝተሰማመዐ
መርበብ ሓበሬታ ደይሊ መይል ኣፍሊጡ። ራምሲ ምስዛ
ኢጣሊያዊት ክለብ ንሓሙሽተ ዓመታት ዝጸንሕ ውዕል ከም

ራምሲ ምስ ጁቬ ተሰማሚዑ

ኣብ ወርሒ ታሕሳስ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ካብ መዝነት ምስልጣን ማንቸስተር ዩናይትድ ዝተባረረ ፖርቱጋላዊ ሆዝየ ሞሪኖ፡ ካብ ስጳኛን ፖርቱጋልን ጻውዒት ይቐርበሉ ከም ዘሎ ዝተፈላለያ ማዕከናት ዜና ይገልጻ ኣለዋ። ወዲ 55 ዓመት ሞሪኖ፡ ካብ ዩናይትድ ድሕሪ ምብራሩ 15 ሚልዮን ፓውንድ ካሕሳ ከም ዝተኸፍለ ዝፍለጥ’ዩ። ንኽልተ ወቕትን ፈረቓን ኣብ ኦልድትራፎርድ ዝጸንሐ ሞሪኖ፡ ካብዛ ጋንታ መከሓሓሲ ገንዘብ ተቐቢሉ ብምፍናዉ’ዩ ናብ ዝኾነት ካልእ ጋንታ ክኸይድ ከም ዝኽእል ዝሕበር ዘሎ። ብመሰረት ናይ ቀረባ ኣማኸርቲ እዚ ኣሰልጣኒ፡ ዩናይትድ ንሞሪኖ ዝነበሮ ውዕል ምሉእ ብምሉእ ከም ዝዓጸወቶ ክፍለጥ ተኻኢሉ’ሎ። ካብ ዝመጽእ ወቕቲ ሓዳሽ ጋንታ ከሰልጥን ከም ዝጅምር ድማ እቲ ሓበሬታ ወሲኹ የረድእ። ሞሪኖ ክሳብ 2020 ኣብ ኦልድትራፎርድ ዘጽንሖ ውዕል ከም ዝነበሮ ዝፍለጥ’ዩ። በዚ’ያ ኸኣ እታ ጋንታ መከሓሓሲ 15 ሚልዮን ፓውንድ ክትከፍል ዝተገደደት። ካብ 2010 ክሳብ 2013 በዚ ኣሰልጣኒ ዝተኣልየት ስጳኛዊት ርያል ማድሪድ፡ ደጊማ ክትመልሶ ልዑል ተኽእሎ ከም ዘሎ ጋዜጣታት ስጳኛ ይገልጻ ኣለዋ። ፕረሲደንት ማድሪድ ፍሎረንቲኖ ፐረዝ ኣብ ልዕሊ ሞሪኖ ልዑል ኣድናቖት ከም ዘለዎ ካብ በርናቡ ዝሰለኹ ሓበሬታታት የረድኡ። ርያል ማድሪድ ብሰንበት ኣብ ሜዳኣ ክልተ ብባዶ ድሕሪ ምርታዓ ካብ መራሒት ላሊጋ ዘላ ባርሰሎና ብዓሰርተ ነጥቢ ማሕዲጋ ኣብ ሓሙሻይ ተርታ ክትስራዕ’ያ ተገዲዳ ዘላ። ኣብ መወዳእታ ወርሒ ጥቅምቲ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ንሎፕቲገ ተኪኡ ናብ በርናቡ ዝመጸ ኣሰልጣኒ ሳንቲያጎ ሶላሪ፡ ኣብ ከቢድ ወጥሪ ብምህላዉ’ዩ ኸኣ ሞሪኖ ደጊሙ ንማድሪድ ከሰልጥና ከም ዝኽእል ዝሕበር ዘሎ።
ሞሪኖ ቅድሚ ካብ ዩናይትድ ምብራሩ፡ ካብ ሰበ
ስልጣን ማድሪድ ጻውዒት ቀሪቡሉ ከም ዝነበረ
እንተኾነ ግን ኣብ ኦልድትራፎርድ ውዕል ከም
ዘለዎ ከም ዝሓበረን ኣይርሳዕን። እዚ ከምዚ’ሉ ከሎ
ሞሪኖ ካብታ ኣሰልጣኒኣ ዘባረረት ፖርቱጋላዊት
ክለብ በነፊካ ጠለብ ከም ዝቐረበሉ’ውን ይሕበር
ኣሎ። ፕረሲደንት በነፊካ ልዊስ ፊሊፕ ቬይራ
እታ ጋንታ ንሞሪኖ ክትከፍል ጸገም ከም
ዘይብላ’ኳ እንተሓበረ፡ ሞሪኖ ግን ናብ ሃገሩ
ተመሊሱ ከሰልጥን ከም ዘይደሊ ምስኡ ቅርበት
ዘለዎም ወገናት ርግጸኛታት ኮይኖም ይዛረቡ።
ሞሪኖ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ቀጠር ኣብ ዝካየድ
ዘሎ ዋንጫ ሃገራት ኤስያ ከም ተንታኒ ኮይኑ
ኣብ መደበር ተለቪዥን ቢን ይዓይይ ኣሎ።

ስጳኛዊት ርያል ማድሪድ ተኸላኻላይ ንምፍራም ኣብ
ትጓየየሉ ዘላ ግዜ፡ ንካሊዱ ኮሊባሊ ንምፍራም ምስ ማንቸስተር
ዩናይትድ ትቀዳደም ኣላ። ዩናይትድ ካብ ዝሓለፈ ክራማት
ኣትሒዛ’ያ ኣብ ልዕሊ’ዚ ተኸላኻላይ ኢጣሊያዊት ናፖሊ
ተገዳስነት የሕዲራ። ሞሪኖ ኣብ ሓደ ኣጋጣሚ፡እዚ ተኸላኻላይ
ንመስመር ዩናይትድ ምሉእ ብምሉእ ክሽፍኖ ከም ዝኽእል
ከም ዝተዛረበ ኣይርሳዕን። ዋላ’ኳ ሞሪኖ እንተተባረረ ዩናይትድ
ነዚ ተጻዋታይ ኣብ ሕቝፎኣ ከተእትዎ ተገግሶ ኣብ ትወስደሉ
ዘላ ግዜ ግን ዘይተጸበየቶ ተጻብኦ የጋጥማ ኣሎ። ማድሪድ
ኣጋጢሙዋ ካብ ዘሎ ውድቀት ንምድሓን ነዚ ተኸላኻላይ
ኣብዛ ወርሒ ዝኽፈል ከፊላ ናብ በርናቡ ከተምጸኦ ሓሊና
ከም ዘላ’ዩ ዝወጸ ሓድሽ ሓበሬታ ዘረድእ ዘሎ። ሰኔጋላዊ
ኮሊባሊ ኣብዚ እዋን ሓደ ካብ ብሉጻት ተኸላኸልቲ ዓለም
ምዃኑ’ዩ ዝእመነሉ። ናፖሊ ነዚ ተኸላኻላይ 90 ሚልዮን
ፓውንድ ክትቅበለሉ ከም ትኽእል ይሕበር። ምስ ተጻወትቱ
ኣብ ዱባይ ከዕርፍ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ትማሊ ሓሙስ ናብ
ከተማ ማንቸስተር ዝተመልሰ ኣሰልጣኒ ዩናይትድ ሶልሻየር፡
ነዚ ተኸላኻላይ ንምእማን ቀዳማይ ዕላማ ገይሩ ከም ዘሎ
ወግዓዊ መርበብ ሓበሬታ ሬድ ዴቭልስ ይገልጽ። እዚ
ከምዚ’ሉ ከሎ፡ ማንቸስተር ሲቲ ከም መተካእታ ኣከፋፋሊኣ
ፈርናንዲኖ ንብሉጽ ተጻዋታይ ዌስትሃም ደክላን ሪሰ ንምዕዳግ
ውጥን ኣውጺኣ። ካብ 2013 ኣትሒዙ ኣብ ሲቲ ዝጸንሐ
ፈርናንዲኖ፡ ዝመጽእ ወርሒ ጥሪ፡ 34 ክመልእ’ዩ። በዚ’ዩ ኸኣ
ፐፐ ጋርድዮላ መተካእታ ናይዚ ብሉጽ ኣከፋፋሊኡ ብኣግኡ
ዘናዲ ዘሎ። ሲቲ ነዚ ወዲ 19 ዓመት ተጻዋታይ ናብ ኢትሓድ
ከተምጸኦ እንተኾይና ነዛ ለንደናዊት ክለብ 50 ሚልዮን
ፓውንድ ክትከፍላ ክትግደድ’ያ። ሪሰ ዝሓለፈ ወርሒ’ዩ
ሰሙናዊ 40 ሽሕ ፓውንድ እናተኸፍለ ንሓሙሽተ ዓመታት
ምስ ዌስትሃም ክጻወት ተሰማሚዑ። ጋርድዮላ ነዚ መንእሰይ
ተጻዋታይ ቅድሚ ፈርናንዲኖ ካብታ ጋንታ ምውጽኡ ንሓደ

ሞሪኖ ሓደሽቲ ጠለባት ይቐርበሉ ኣሎ

ርያል ማድሪድን ዩናይትድን ኣብ ቅድድም ተጸሚደን

ዝፈረመን ካብ ምዝዛም ናይዚ ዓመተ
ስፖርት ጀሚሩ ድማ ናብታ ጋንታ
ከም ዝጽንበርን ብተወሳኺ ክፍለጥ
ተኻኢሉ’ሎ። ራምሲ ካብ ዝሓለፈ
ዓመት ኣትሒዙ ምስ ጁቬንቱስ
ክዘራረብ ድሕሪ ምጽናሕ’ዩ ሕጂ
ናይ ዓሰርተ ዓመታት ናይ ኣርሰናል
ጻንሖት መኸተምታ ዝገብረሉ ዘሎ።
ብመሰረት’ቲ ዝተዘርገሐ ሓበሬታ፡
ራምሲ ናብዛ ኢጣሊያዊት ክለብ
ብ36 ሚልዮን ፓውንድ ከም
ዝተሰጋገረን ሰሙናዊ ድማ 140 ሽሕ
ፓውንድ ከም ዝኽፈልን ክፍለጥ
ተኻኢሉ’ሎ። ወዲ 28 ዓመት ራምሲ ዝሓለፈ ዓመት
ካብ ሰበ-ስልጣን ጋነርስ ናብ ዝደልያ ጋንታ ክኸይድ

ከም ዝተሓበሮ’ዩ ዝግለጽ። ዋና ጸሓፊ ጁቬንቱስ ፋቢዮ
ፓራቲሲ ምስ መደበር ተለቪዥን ስካይ ኣብ ዝገበሮ ቃለ
መሕትት “ራምሲ ብሉጽ ተጻዋታይ’ዩ። ከየፈረምናዮ ድማ
ኣይንዓርፍን ኢና” ክብል ከም ዝተዛረበ ኣይርሳዕን። ራምሲ
ንሓድሽ ኣሰልጣኒ ኣርሰናል ኡናይ ኤምረ ክምስጦ ከም
ዘይከኣለ ምስ ኣርሰናል ቅርበት ዘለዎም ወገናት ይሕብሩ።
ራምሲ ምስ ኣርሰናል ዝነበሮ ውዕል ዝመጽእ ክራማት’ዩ
ዘብቅዕ ኔሩ። በዚ’ያ ኸኣ ኣርሰናል ቅድሚ ውዕሉ
ምውዱኡ ተቐላጢፋ ናብዛ ኢጣሊያዊት ክለብ ከተፋንዎ
ዝመረጸት። ናይዚ ወርሒ መስርሕ ምስግጋር ተጻወትቲ
ክዕጾ ሰለስተ ሳምንታት ተሪፉሉ ኣብ ዘሎ ግዜ ብርክት ዝበላ
ጋንታታት ዘለወን ሕጽረት ከማልኣ ኣብ ምጉያይ ከም
ዝርከባ’ዩ ዝሕበር። ብፍላይ ዓበይቲ ክለባት ርያል ማድሪድ፡
ማንቸስተር ሲቲን ሊቨርፑልን ተኸላኻላይ ንምፍራም
ላዕልን ታሕትን ኣብ ምባል እየን ዝርከባ ዘለዋ።

ዓመት ብሓባር ከጻውቶም’ዩ ሓሊኑ ዘሎ። ሲቲ ኣብ ወርሒ
ታሕሳስ ፈርናንዲኖ ኣብ ዘይነበረሉ ካብ ሰለስተ ጸወታታት
ክልተ ግዜ ክትሰዓር ተራእያ’ያ። በዚ’ዩ ኸኣ ጋርድዮላ ነዚ
ተጻዋታይ ዝመሳሰል ኣብ ምንዳይ ተጸሚዱ ዝርከብ ዘሎ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 10

ቤተልሄም ታደሰ - እምነት ኣማኑኤል

Essential

Grade 6

ብስራት ንተመሃሮ 6ይ-12 ክፍሊ

5 መጻሕፍቲ Essential፡ ኩሉ ዓይነት ትምህርቲ ጠርኒፈን፡ ኣብ ስተሺነሪታት ተዘርጊሔናልኩም
ኣለዋ። ነፍሲ ወከፍ መጽሓፍ ከም፡ መምሃሪ፡ መወከሲ፡ መጽንዕን መለማመድን ተገልግል።

Essential

Grade 7

Essential

Grade 8

Essential

Grade 9
Two Books

ከምኡ ’ውን፥

ዘጽናዕኩምዎ ዘበለ ንምፍታሽ፡ ፍልጠትኩም
ንምግምጋም፡ ኣብ መወዳእታ ድማ ንዝዀነ ፈተና

(test/exam) ንምድላው ዝሕግዛኹም፡
ኣሽሓት ሕቶታት ምስ መልስታቱ ዝጠርነፋ፡
3 መጻሕፍቲ Essential Examiner፡
ኣብ ስተሺነሪታት ኣለዋኹም።

Essential

Examiner • Mathematics
• English
• Science
• Social Studies

Grades:

6, 7 & 8
(Junior)

Essential

Examiner • Mathematics
• English
• Physics
• Biology
• Chemistry
• Social Studies

Grades:

9-12

(Science)

Essential

Examiner • Mathematics
• English
• Geography
• History
• Business & Economics

ንዝያዳ ሓበሬታ፥ 07142402/07461121

Grades:

9-12

(Art)

ኣብ ዛንታ መጽሓፍ “ፈቃር ሰላም” ፍቕርን
ቅርዱን፡ ድልየትን ግርምቢጥ ጎፍታኡን፡ ስደትን
ተኾርባኡን ብህየቱ ኣሎ። ትንፋስ ናይ’ቶም ብኣንፊ
ሞት ኣቢሎም ናብ ስደት ዝተሃንፈፉ መጻምድቲ፡
ኣብ ዕርገትን ህላወን ኣንሰላልያ ክትጣራዕ፡ ስደትን
ገልታዕታዕን፡ ምስትምሳልን ጣዕሳን፡ ምስ ዕጹው
ምርጫታት እንክጋጨዉ፡ ሂወት ብዘይጠለለ
ውሕስነት ክትጓዓዝ፡ ክትወድቕን ክትትንስእን፡
መጽሓፍ “ፈቃር ሰላም” ኣብ ዋሕዚ ዛንታኣ
ኣውሒዛቶ ኣላ።
እታ ልባ ሃረር ዝበሎ መዘና ዝተሓረማ ኮተቴ፡
ብጽምኢ ፍቕሪ ቀራዕ ክትብል፡ ንሓዳር ብዘይ ፍቕሪ
ተቐሲባ ምስ ቃንዛኣ ክትላዘብ ትረአ። ኣብ መጽሓፍ
“ፈቃር-ሰላም” ሰላም፡ ንሰላም ከተማዕዱ ኣብ
ስንክሳራት ትጓዓዝ። ሂወቱን ሞትን ይዋጠጡላ።
ኣብ ሓቀኛ ዛንታ ዝተመርኮሰት መጽሓፍ “ፈቃር ሰላም” ኣብ ኣብያተ መጻሕፍቲ ተዘርጊሓ ኣላ።

ደራሲ => መምህር ትኩእ የማነ (ሽታ መሮር)
ኣከፋፋሊ => ሰቲት ስተሽነሪ (ጎኒ ሰንትራል ሆቴል)
ብቑጽሪ ተሌፎን፡ 201038 ወይ 07222010 ምውካስ ይከኣል።

ብስራት ንኣፍቀርቲ ንባብ

ምልክታ ንኸፈልቲ ግብሪ

ንግዳዊ ንጥፈታት ብምክያድ፡ ከምኡ’ውን ኣባይቲ ብምክራይ ኣታዊ ዝረኽቡ ሰባት ወይ ትካላት፡ ኣብ ዓመተ 2018 ዝረኸብዎ ቅኑዕ ኣታዊ ብምግላጽ ዓመታዊ ግብሪ መንግስቲ ዝኸፍሉሉ እዋን፡ ካብ ጥሪ 2019 ጀሚሩ ምዃኑ ነዘኻኽር። ከፈልቲ ግብሪ ኣብ ታሕቲ ቀሪቡ ብዘሎ ሰሌዳ ግዜ፡ ግብሪ ኣብ ትኸፍሉሉ ቤት ጽሕፈት ኣታዊ ውሽጢ ሃገር ቀሪብኩም ዝግብኣኩም ግብሪ ክትከፍሉ ንሕብር።

ግብሪ ዝኽፈለሉ እዋን
1. ኣባይቲ ብምክራይ ኣታዊ ዝረኽቡ ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ለካቲት 2019
2. ካብ ንግዳዊ ንጥፈት ኣታዊ ዝረኽቡ
2.1 ኣብ ደረጃ ‘ሐ’ ዝምደቡ ከፈልቲ ግብሪ ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ለካቲት 2019
2.2 ኣብ ደረጃ ‘ለ’ ዝምደቡ ከፈልቲ ግብሪ ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ መጋቢት 2019
2.3 ኣብ ደረጃ ‘ሀ’ ዝምደቡ ከፈልቲ ግብሪ ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ሚያዝያ 2019

ኣብቲ ዝተገልጸ ናይ ግዜ ደረት ኣታዊኻ ብምግላጽ፡ ግብሪ ዘይምኽፋል ተወሳኺ ገንዘባዊ መቕጻዕቲ ዘስዕብ ኣብ ርእሲ ምዃኑ፡ ቅኑዕ ኣታዊኻ ዘይምግላጽ ብሕጊ ዘሕትት ከምዝኾነ እናሓበርና፡ ከፈልቲ ግብሪ ነዚ ተረዲእኩም በቲ ዝተመደበ ግዜ ኣታዊኹም ብግቡእ ኣፍሊጥኩም ግብሪ መንግስቲ ክትከፍሉ ንሕብር።

ርሑስ ሓድሽ ዓመት 2019!!
ሚኒስትሪ ፋይናንስ
ክፍሊ ኣታዊ ውሽጢ ሃገር

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ማእከል ከተማ

ወ/ሮ ሰናይት በላይ ኣብራሃ፡ ወላዲተይ ሃና በርሀ
ወልደሃዋርያት ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 6 ኣሕዋተይ ወረስቲ
ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን9/2/19
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ገዛ-ባንዳ

ወ/ሮ ሃይከል ተኸስተ ዘርኣይ፡ በዓል-ቤተይ ኣቶ ጸጋይ
እስቲፋኖስ ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ
ይተሓለወለይ፡ 8 ደቀይ ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም
ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/2/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።
ወ/ሮ ደሃብ ሰለሙን ተስፋልደት፡ ጓለይ ወ/ት ሳራ
ሰለሙን ገብረገርግሽ ስለዝሞተት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት
ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/2/19
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።
ወ/ሮ ኣበባ ወረደ፡ በዓል-ቤተይ ኣቶ ሃይለ ካሕሳይ
ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡
2 ደቀይ ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/2/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ኣኽርያ
ወ/ሮ ንግስቲ ብርሃነ ርእሶም፡ በዓል-ቤተይ ኣብርሃም
ተኽለ ሃብተሚካኤል ስለዝተሰውአ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ
መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/1/19 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ጎዳይፍን ሰምበልን
ኣብ መንጎ ከሳሲት ወ/ሮ ሰላም ክፍላይ ሃይለን ተኸሳሲ
ኣቶ ምስግና መሓሪ ዑቕባንድርያስን ዝቐረበልና ሲቪላዊ
ክሲ፡ ተኸሳሲ ኣድራሽኦም ስለዘይፍተፈልጠ፡ ንጉዳይ ክሲ
ሰብኣይን ሰበይትን ዝምልከት ኮይኑ፡ ተኸሳሲ ንዝቐረበሎም
መልሲ ንምሃብ ባዕሎም ወይ ሕጋዊ ወኪሎም፡ ን4/2/19
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።
ወ/ሮ ይሕደጋ ተስፋኣለም ገብረማርያም፡ ኣቦይ
ተስፋኣለም ገብረማርያም ተወልደመድህን ስለዝሞተ፡ ኣነ
ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/2/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ሰላዕ ዳዕሮ
ልዋም መልኣከ ተስፋይ፡ በዓል-ቤተይ ኣስመሮም ሰመረ
ስለዝተሰውአ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡
1 ወድና ድማ ወራሲ ምዃኑ ይረጋገጸሉ ስለዝበላ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን1/2/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ዳዕሮ ጳውሎስ
ኪዳነ ተስፋልደት ገብረመስቀል፡ ኣባሓጎና ኣስፋሃ
ተስፋሚካኤል ቅስማይ ስለዝሞተ፡ መድህን ኣስፍሃን ጽገረዳ
ኣስፍሃን ጥራይ ወረስቲ ምዃነን ይረጋገጸለን ስለዝበለ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/2/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።
ኣቶ ተስፋይ ገብርኣብ ገረመድህን፡ ጓለይ ፍረወይኒ
ተስፋይ ገብርኣብ ስለዝሞተት፡ ውሉድ ስለዘይብላ ኣነ
ምስ ኣደኣ መብራት ፍስሓጼን ጥራይ ወረስቲ ምዃንና
ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/2/19 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲ ሓወሻ
ወ/ሮ ኣኽበረት ኪዳነ ዑቕቡ፡ በዓል-ቤተይ ወልደሩፋኤል
ሃይሉ ወልደጽዮን ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ
መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቀይ ድማ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/1/19 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ከተማ ደቀምሓረ

ኣቶ ፍራይ ተስፋሚካኤል፡ ዓባይና ጸጋ ስብሓት ስለዝሞተት፡
ንነፍ/ ኣደና ትርሓስ ግርማይ ጥራይ ስለዝወለደት፡ ኣነ ምስ
1 ሓወይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን30/1/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲት ወ/ሮ ፍትሓዊት ሃብቶም ደበሳይ፡ በዓል-ቤተይ
ኣቶ ብእምነት ደስታ ወልደማርያም ሕጋዊት ሰብ ኪዳን
ኮይንና፡ ካብ 2004 ጅሚሩ ናብርኡን ሓዳሩን ክኣለየኒ
ስለዘይከኣለ፡ ጉዳይና ናብ ቤተ ዘመድ ሽማግለ ክርኣየለይ
ስለዝበላ፣ ተኸሳሲ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪሉ፡ ን12/2/19
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ማይ ዕዳጋ

ከሳሲት ወ/ሮ ፍትሓዊት ተኽለ ሃይለማርያም፡ ተኸሳሲ
ኣቶ ባህታ ኢዮብ ካብዚ ሃገር ወጻኢ ስለዘሎ፡ እሞ ናይ
ሓዳር ክሲ ቀሪቡሉ ስለዘሎ፣ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል፡
ን1/2/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ማይምነ

ቀሺ ባህታ ንጉሰ በርሀ፡ ሃይንዳይ ዝስማ ኣውቶቦስ ናይ
43 ሰድያ ዘለዋ ታርጋ 04407 ዝኾነት፡ ካብ ኣቶ ወልዳይ
ታረቀ ዓዲገያ። ንሱ ኣብ ስመይ ከየመሓላለፋ ብሞት ካብዚ
ዓለም ተፈልዩ። ስለዚ መፋርቕተይ ተስፋይ ገብረስላሴ
እዩ እታ ፍርቂ ግና ናብ ስመይ ይመሓላለፈለይ ስለዝበለ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ 25/1/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ደግራልብአ

ወ/ሮ ለተብርሃን ገብረመስቀል፡ ሓፍተይ
ለተስላሰ ገብረመስቀል መንግስቱ ስለዝሞተት፡
ውላድ ስለዘይብላ፡ ኣነ ምስ 2 ኣሕዋተይ ኣብ
ዝንቀሳቐስን ዘይንቀሳቐስን ንብረት፡ ወረስቲ
ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን31/1/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ ዮሴፍ ሚካኤል ወልደገብርኤል
ብወኪሎም መም/እስቲፋኖስ ዮሴፍ
ሚካኤል ኣቢሎም፡ ወላዲተይ ንግስቲ ሃይለ
ሰለሙን ስለዝሞተት፡ ንኣቶ ዮሴፍ ሚካኤል
ወልደገብርኤል ናይ መጻምዲ መሰሉ
ይተሓለወሉ፡ ንሕና 6 ደቃ ድማ ኣብ
ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረት፡
ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ 31/1/19 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ
ዓደልገስ

ኣቶ ዘራጼን ተስፋሚካኤል በየነ፡ ሓፍትና
ንግስቲ ተስፋሚካኤል በየነ ስለዝሞተት፡
ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና
ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡
ን27/1/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ
ቤት ፍርዲ
ብሌን ኮማ

ወ/ሮ ንግስቲ ገብረሩፋኤል ገብረኣብዝጊ፡
በዓል-ቤተይ ዓሊ መሓመድ ዑስማን ስለዝሞተ፡
ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 3
ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም
ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/2/19 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 11

ብሞት ነፍቅሮ ወድና መንእሰይ ማቱሶላ ኣብርሃም ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ነበርቲ ሽወደን ከተማ እስተክሆልም ዘቃበርኩምናን ገዛ እናተመላለስኩምን ካብ ካልኦት

ሃገራት ደዊልኩም ዘጸናናዕኩምና፡ ኣብ ገዛና (ኣስመራ) ዝበጻሕኩምን ዝተመላለስኩምን ሕሰም ኣይትርከቡ፡
ክብረት ይሃበልና እናበልና ነመስግን።

ምሉኣት ስድራቤት

ብዕረፍቲ ኣዝየ ዘፍቅራ ክብርቲ በዓልቲ-ቤተይ ግደይ

ኣዶናይ ኣብ ካናዳ (ቮንኮቨር) ኣብ ግዜ ሕማማን ዕረፍታን ዝበጻሕኩም፡ ዘጸናናዕኩምን ዘቃበርኩምናን ኣብ ካልኣይ ቀብራ ውን ቤት መኻእ መጺእኩም ብኣካል ይኹን ብቴሌፎን ዘጸናናዕኩምናን ፈተውትን መቕርብን የቐንየልና፡ ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ከምዝዓጸና ብኽብሪ ንገልጽ።

በዓል-ቤታ ሓድሽ ኣስራት፡ ወላዲታ ሮማ ተኽለሚካኤል
ምስ ምሉኣት ስድራቤት

ብሞት እንፈትዋ ክብርቲ ኣደና ወ/ሮ ለተብርሃን

ገብረኪዳን ሰምሃራይ፡ ለተብርሃን ጎዳይፍ (ተቐማጢት ጅዳ ነበር) ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ ሕማማ ዝተመላለስኩም፡ ኣብ ጎዳይፍ ዘቃበርኩምና፡
ኣብ ገዛና ብምምልላስን ካብ ውሽጥን ወጻእን ብቴሌፎን
ዘጸናናዕኩምናን ብልቢ እናኣመስገንና፡ ሕሰም ኣይትርከቡ
እናበልና ሓዘንና ከምዝዓጸና ንሕብር።

ምሉኣት ስድራቤት

ብሞት ክብርቲ ኣደና ጽገወይኒ ፍስሃየ ዘገየ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ ግዜ ሕማማ ዝተመላለስኩምን ኣብ ቀብሪ ክሳብ ዓዲ መንጎቲ ኬድኩም ዘቃበርኩምናን ኣብ ገዛና ብምምልላስን ካብ ውሽጥን ወጻእን ብቴሌፎን ዘጸናናዕኩምናን ቤተሰብን ፈተውትን የቐንየልና ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ከምዝዓጸና ንገልጽ።

ኩሎም ደቀን ምስ ምሉኣት ስድራቤትን

ብሞት ኣደና ወ/ሮ ጉዖይ ዘገየ ዝተሰመዓና ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ ሕማማ ዝተመላለስኩም፡ ኣብ መቓብር እንዳ ማርያም ኣስመራ ዘቃበርኩምና፡ ኣብ ገዛና ብምምልላስን ካብ ውሽጥን ወጻእን ብቴሌፎን ዘጸናናዕኩምናን የቐንየልና እናበልና ሓዘንና ከምዝዓጸና ንሕብር።

ጓለን ወ/ሮ ሳባ መብራህቱ
ምስ ምሉኣት ስድራቤት

ብዕረፍቲ ብልቢ ዘፍቅሮ ክቡር በዓል-ቤተይ ኣቶ ተኽለ ዮውሃንስ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ክሳብ ጸሎት ኬድኩም ዘቃበርኩምናን ካብ ውሽጥን ወጻእን ቴሌፎን ብምድዋል ዘጸናናዕኩምናን ኩሉኹም ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና፡ ምስጋናና እናቕረብና ሓዘንና ከምዝዓጸና ንሕብር።

በዓልቲ-ቤቱ ሙና
ምስ ምሉኣት ስድራቤት

ብምኽንያት ሞት ኣደና ወ/ሮ ዘውዲ ንጉስ በዓልቲ-ቤቶም ንነፍስሄር መልኣከ ስብሃት ቀሺ ወልዱ ርእሶም ኣብ ዓዲ ሰጉዶ ዘቃበርኩምናን ኣብ ገዛና ብምምልላስ፡ ከምኡ’ውን ካብ ውሽጥን ወጻእን ብቴሌፎን ዘጸናናዕኩምናን ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ንዓጹ።

ምሉኣት ስድራቤት

ብምኽንያት ዕረፍቲ ኣዚና እነፍቅሮ ክቡር ሓውና ገብረመስቀል ብላታ ወ/ገርግሽ ኪዳኑ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ካብ ግዜ ሕማሙ ጀሚርኩም፡ ክሳብ ዕረፍቱ ዝተመላለስኩም፡ ካብ ዝተፈላለየ ቦታ ካብ ወጻኢ
ሃገር መጺእኩም ዘቃበርኩምና፡ ብኣካል እናተመላለስኩምን
ካብ ውሽጥን ወጻእን ብቴሌፎን ዘጸናናዕኩምና፡ የቐንየልና
ሕሰም ኣይትርከቡ ንብል።

ስድራቤት ነፍ/ብላታ ወ/ጊዮርጊሽ ኪዳኑ

ምልክታ

ትካልና ትካል ሳባርጉማ መፍረ ማዕድናዊ ማይ-ጋዝ ኣብ ፍርያቱ ናይ ዋጋ ምጉዳል ገይሩ ከምዘሎ እናሓበርና፡ ፍርያትና ኣብ ታሕቲ ኣብ ሳንዱቕ ተዘርዚሩ ኣብ ዘሎ ዋጋ ካብ ዕለት 9/1/2019 ተግባራዊ ይኸውን።

ተወሳኺ ናይ 330 cc ጠራሙዝን ፕላስቲክ ሳንዱቕን እኹል ንመሸጣ ዝኸውን ስለዘሎና፡ ንዕዳጋ ቀሪብና ከምዘለና ንሕብር።

ዓቐን ጥርሙዝ ቅድሚ ሕጂ ዝነበረ ዋጋ ናይ ፋብሪካ መሸጣ ምስ መሸጣ ግብሪ
650 cc 8.00 ናቕፋ 6.50 ናቕፋ
500 cc 8.00 ናቕፋ 5.50 ናቕፋ
330 cc 6.00 ናቕፋ 4.50 ናቕፋ

ስለዚ ወሃብቲ ኣገልግሎትን ትካላትን ኣከፋፈልትን ንተጠቀምቲ (ንህዝቢ) ብርትዓዊ ዋጋ ክሸጡ ንሕብር።

ምልክታ ጨረታ

ኩባንያ ዕደና ቢሻ ንሰራሕተኛታት ዝቐርብ ን6 ወርሒ ዝጸንሕ ኩንትራት እንቋቑሖ ናይ ሆላንድን ሓበሻን ንግዱሳት ነጋዶ ንጨረታ ይዕድም።

ተጫረትቲ ከማልእዎ ዝግባእ፦

1. ቅዳሕ ናይ 2018 ዓ/ም ዝተሓደሰ ናይ ንግዲ ፍቓድን ኤርትራዊ መንነት ወረቐት የድሊ።
2. ምልክታ ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጽኣሉ ን10 ናይ ስራሕ መዓልታት ክፉት ኮይኑ፡ ኣብ መበል 11 መዓልቲ ንግሆ ሰዓት 10፡00 ቅ/ቀ ተጫረትቲ ወይ ሕጋውያን ወከልቶም ኣብ ዘለውሉ ኣብ ኣዳራሽ ዕደና ቢሻ ይኽፈት።
3. ናይ መጫረቲ ሰነድ ካብ ቤት ጽሕፈት ቢሻ ኣስመራ ጎደና ማርያም ግንቢ ቁ/61 ፊት ሰላም ሆቴል እናመጻእኩም ክትወስዱ ትኽእሉ።
4. ተጫረትቲ ዋጋታቶም መሊኦም ኣብ ሰታሪት ዓሺጎም ኣብ ስራሕ ሰዓታት ኣብ ቤት ጽሕፈት ቢሻ ኣስመራ ዝርከብ ሳንዱቕ ጨረታ ኣብ ልዕሊ ሰታሪቶም ጨረታ፡ ናይ እንቋቑሖ ኢሎም ጽሒፎም የእትውዎ።
5. ንሓበሬታ ብቁ/ቴሌ 124941 ተወከሱ።
6. ተዓዋቲ መኽበሪ ጨረታ ኣብ መንጎ 2 መዓልቲ ናቕፋ 100,000.00 (ሓደ ሚእቲ ሽሕ) ውሕስና ካብ ባንክ የቕርብ።
7. ኩባንያ ዕደና ቢሻ ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ፡ ነዚ ጨረታ እዚ ብምሉእ ወይ ብኸፊል ክስርዞ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ኩባንያ ዕደና ቢሻ ናይ ብርኪ ማሕበር

ምልክታ ጨረታ

ማሕበር ኤርትሮ ጀርመን፡ ነዚ ኣብ ታሕቲ ተዘርዚሩ አሎ ብጨረታ ኣወዳዲሩ ክገዝእ ስለዝደለየ፡ ግዱሳት ክትካፈሉ ብትሕትና እሕብር።

ጨረታ ካብ ኣብ ጋዜጣ ዝወጽኣሉ ዕለት ኣትሒዙ፡ ን14 መዓልቲ ክፍት ኮይኑ፡ ንጽባሒቱ ልክዕ ሰዓት 4፡00 ድ.ቀ ተጫረትቲ ኣብ ዘለውሉ ብወግዒ ይኽፈት።

ተጫረትቲ ዝርዝር ስምን ዓይነትን ንብረት (Brand and specification) ከምኡውን ውሕስነት (Warranty) ንብረት ዝገልጽ ሓበሬታ ብንጹር ክሰፍር ይግባእ።

S/N Item Description Quantity
1. Digital Video camera 1
2. Digital Still Camera 1
3. Samsung flat screen TV (HD) 64 Inch 1
4. High Resolution LCD projector 1
5. Laptop Computer HP Core i7 or i9 1
6. Biometric Attendance Tracker 1
7. Out and in door IP based security camera
system

set

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ. 114 11 ጥሪ 2019 - ገጽ 12

Sabur Printing Services

ታደሰ ተኽለ

ፋርማሲ ርሻም

ተረኛ ፋርማሲ ዕለት ጎደና ቁ.ስልኪ

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

ጎደና ተጋደልቲቁ.20፡ጥቓ ፋብሪካ ምስማር(ጎዳይፍ) 11/1/2019 181048

ማኒላ - ብቀርሰና ባንክ ዝተኸሰሱ ሰብ-መዚ ይፍረዱ

ኢራን ሳተላይት

ክትውንጭፍ ትዳሎ

ኪርጊዝስታን - ዘረፋ ኣዋልድ

ብሕጊ ክእገድ ይሕተት

ሲንጋፖር፡ ውሕስነት መግቢ ንምዕባይ -
ኣብ ከተማ ኣብ ዝርከብ ህንጻታት ትኹል
ሕርሻታት እናተለምደ ንክኸይድ ተተባብዕ
ከምዘላ ተሓቢሩ።
ኣብ ናሕሲ ህንጻታት ብፈሳሲ ማዕድናት
ዝምገብ ኣሕምልትን ቀመማትን ብምዕባይ፡
ኣብቲ ከባቢ ንዝርከባ መደበራት ኣሕምልቲ
ዝዕድላ ንግዳዊ ሕርሻ ዘካይዳ ትካላት ሕርሻ፡
ኣብታ ከተማ ብብዝሒ ይሰርሓ ከምዘለዋ
ምንጭታት የረድኡ።
ሲንጋፖር፡ ብጻዕቂ ህዝቢ ካብ ዝፍለጣ
ከተማታት ዓለም ብምዃና፡ ንሕርሻ
ዝኸውን መሬት የብላን ክበሃል ይከኣል።
ጽበት መሬት ንምክሕሓስ፡ ገማግም ባሕሪ
ብሓመድ እናተመልአ - ንህንጻ መስርሒ
ዝኸውን ደረቕ ምድሪ ክትድኵን ምጽንሓ
እውን ይፍለጥ።
ሲንጋፖር ከም ካልኦት ሃገራት መሬት
ስለ ዘይብላ፡ ኣብ ሕርሻ ዝዓዪ ወይ ዝናበር
ህዝቢ እውን ስለ ዘየለ፡ እቲ ኣብ ከተማታት
እተካይዶ ዘላ ሕርሻታት ኣብ ምዕቡል
ቴክኖሎጂ ዝተመርኰሰ ምዃኑ፡ ነበርቲ እታ

ኢራን፡ ባዕላ ብዘፍረየቶ ሮኬት፡ ክልተ
ሳተላይታት ናብ ህዋ ክተወንጭፍ ተዳልያ
ከምዘላ ሓቢራ።
ነተን ኣብ ክቢ ምድሪ ዑደት ዘካይዳ
ሳተላይታት ናብ ሰማይ ተሰኪሙ ዝትኮስ
ሮኬት፡ ኣብ ኢራን ክፈሪ ብምኽኣሉ፡
ንኣመሪካ ብዙሕ የሻቕላ ከም ዘሎ
ምንጭታት ኣረዲኦም።
ካብ ሓያሎ ሃገራት ናብ ህዋ ዝለኣኻ
ሳተላይታት፡ በበይኑ ተልእኾታት ዘለወን
ኰይነን፡ ከም ጠባያት ኣየር ዓለም ዘጽንዓ፡
ናይ ስለያ ሓበሬታ ዝልእካ፡ ኣገልግሎት
መራኸቢታት ተሌፎንን ኢንተርነትን
ዝዝርገሓ ክዀና ይኽእላ። ብዛዕባ’ተን
ኢራን እትልእከን ዘላ ሳተላይታት ተልእኾ
ግና ኣይተሓበረን።

ኣብ ኪርጊዝስታን ዝርከብ ተጣባቒ
መሰላት ደቂ-ኣንስትዮ፡ ኣብታ ሃገር
ክሳብ ሎሚ ዘይተረፈ ጓል ናይ ምዝራፍ
ባህሊ ብሕጊ ክኽልከል ይጽውዕ ከምዘሎ
ጸብጻባት እታ ሃገር ሓቢሮም።
ደቂ-ኣንስትዮ ዘካይዳኦ ናይ ተቓውሞ
ድምጺ ኣዝዩ እናበርተዐ ይኸይድ
ከምዘሎን፡ ኣብታ ኣባል ሕብረት ሶቭየት
ዝነበረት ኪርጊስታን ዘሎ ጸቓጢ ባህሊ
ከም ቀደሙ ክቕጽል ከምዘይክእልን
ምንጭታት የረድኡ።
ዝሓለፈ ዓመት ሓንቲ ካብ ዘራፊ
ኣምሊጣ ናብ ፖሊስ ዝተዓቝበት ጓል
20 ዓመት፡ ምስቲ ዝተታሕዘ ጨዋዪ ኣብ
ሓንቲ ክፍሊ ምስ ኣሕደሩዋ ክቐትላ

ኢራን፡ ነተን ሳተላይታት ዝጸውር ሮኬት
ከማዕብል ዝኽእል ብቕዓት ቴክኖሎጂ
ካብ ኣጥረየት፡ ሃገር ኣቋራጭ ሚሳይላት
ምፍራይ ስለ ዘይጽግማ፡ ኣመሪካ ብስግኣት
ከም እትርእዮ ጸብጻባት የረድኡ።
ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኣመሪካ ማይክ
ፖምፐዮ፡ ኣቐድም ኣቢሉ ኢራን ንጻውዒት
ባይቶ ጸጥታ ብምጥሓስ ኣዕናዊ ኣጽዋራት
ክስከሙ ዝኽእሉ ተወንጨፍቲ ተማዕብል
ከምዘላ ብምኽሳስ፡ ተቓውሞ ኣስሚዑ
ነይሩ። ኢራን ብወገና፡ ሳተላይት መጽናዕቲ
ናብ ህዋ ምውንጫፍ - ነቲ ናይ ባይቶ
ጸጥታ ጻውዒት ዘይጻረር ምዃኑ ትገልጽ።
ኢራን ኣብ 2013 እውን፡ ወዓግ ዘሳፈረት
ሮኬት ናብ ህዋ ፈንያ ምንባራ ምንጭታት
የረድኡ።

ዕድል ብምርካቡ፡ ብርቱዕ ናይ ህዝቢ
ተቓውሞ ኣልዒሉ ምንባሩ ምንጭታት
የረድኡ።
ኣብ ማእከላይ ኤስያ ኣብ እትርከብ
ኪርጊዝስታን፡ ክሳብ’ዚ ቀረባ ግዜ፡ ጓል
ካብ ዝዝረፈ ከብቲ ዝሰረቐ ዝበርተዐ
መቕጻዕቲ ይበጽሖ ምንባሩ እዩ ዝግለጽ።
ብዘይካ ኪርጊዝስታን፡ ጓል ናይ
ምዝራፍ ባህሊ ዘለወን ኢትዮጵያን
ኣርመንያን - ብቐዳምነት ከም ዝጽወዓ
ጸብጻባት ሮይተርስ የረድእ።
ጓል ምዝራፍ፡ ብዘይ ድልየት እታ ሰብ
ዝፍጸም - ምስ ዘይትፈትዎ ሰብ ክትነብር
ዘገድድ፡ ሰብኣዊ ክብሪ ሰብ ዝግህስ. . .
ድሑር ባህሊ እዩ።

ብዓቐኑ ክሳብ ሕጂ ተወዳዳሪ ዘይተረኽቦ፡
ብቀርሰና ሳይበር 81 ሚልዮን ዶላር ካብ
ባንክ ዝተሰርቀሉ ገበን ዝምርመር - ኣብ
ማኒላ ዝተኸፍተ መጋባእያ፡ ሰብ-መዚ ዓበይቲ
ንግዳዊ ባንኪታት ገበነኛታት ኰይኖም ከም
ዝረኸቦም ተፈሊጡ።
እቲ መጋባእያ፡ ሪዛል ንግዳዊ ባንክ ናይ
ዝተባህለ ባንክ ኣመሓዳሪት ዝዀነት ማያ
ደጒቶ፡ ቀንዲ ተዋሳኢት ናይ’ቲ ገበን ኰይና
ከም ዝረኸባን፡ ክሳብ 56 ዓመት ዝበጽሕ
ማእሰርቲ ክብየነላ ከምዝወሰነን ተሓቢሩ።
ብመሰረት’ቲ ሓበሬታ፡ ኣብ ለካቲት
2016 ‘ስዊፍት’ ዝተባህለ ስርዓተ-ክፍሊት
ብምጥቃም፡ ቅኑዓት ሰብ ዋኒን ብምምሳል፡
ኣብ ባንክ ከተማ ኒውዮርክ ካብ ዝተኸዘነ
ናይ መንግስቲ ባንግላደሽ ቅሙጥ ገንዘብ
እናሰሓቡ፡ ናብ ፊሊፒንስ ከግዕዝዎ ጸኒሖም።
እቲ ኣብ ፊሊፒንስ ዝበጽሐ ገንዘብ፡ ካብ
ባንክ እናወጸ ናብ ኣብያተ-ቁማርን መዘናግዒ

ሲንጋፖር፡ ሕርሻ ከተማ ተተባብዕ

ኮምሽን ምርጫ ኮንጎ-ኪንሻሳ፡ ክካየድ ኣብ
ዝቐነየ ፕረዚደንታዊ ውድድር፡ ፈሊክስ
ሺስከዲ ከም እተዓወተ ኣፍሊጡ።
ጆሴፍ ካቢላ ንምትካእ ክካየድ ኣብ ዝቐነየ
ውድድራት፡ ኣብ መንጎ ኢማንዌል ሻዳሪ፡
ማርቲን ፋዩሉን፡ ፈሊክስ ሺስከዲን ሓያል
ምትህልላኻት ክረአ ከም ዝቐነየ ይፍለጥ።
ጆሴፍ ካቢላ ንኣቦኡ ተኪኡ ን18 ዓመታት
ኣብ ስልጣን ከም ዝጸንሐ ዝፍለጥ ኰይኑ፡
ኣብዚ ውድድር’ዚ ሚኒስተር ውሽጣዊ
ጉዳያት ንዝዀነ ኢማንዌል ሻዳሪ ደገፉ
ክህብ ምጽንሑ ምንጭታት ይሕብሩ።
ኣብቲ ውድድር ካብ ዝተዋህበ 18
ሚልዮን ድምጺ ህዝቢ፡ ሺስከዲ 7 ሚልዮን
ብምርካብ ቀዳምነት ክሕዝ እንከሎ፡ ፋያሉ
ድማ 6.3 ሚልዮን ድምጺ ከም ዝረኸበ
ተፈሊጡ ኣሎ።
ሺስከዲ፡ ኣብ ርእሲ ከተማ ኪንሻሳ
ንዝተኣከበ ህዝቢ ኣብ ዝገበሮ መደረ፡ “ናይ
ሓደ ውድብ መራሒ ኣይከውንን። ናይ
ሓንቲ ዓሌት ፕረዚደንት እውን ኣይኮንኩን።
ናይ ኵሎም ዜጋታት ኮንጎ ፕረዚደንት እየ”

ኮንጎ-ኪንሻሳ፡ ፈሊክስ ሺስከዲ ተዓዊቱ

ማእከላትን ተበቲኑ።
እታ ኣመሓዳሪት ባንክ፡ ናይቲ ቀርሰና
ኣሳላጢት፡ ኣተሓባባሪትን ፈጻሚትን ኰይና
ከም ዝረኸባ እቲ ቤት-ፍርዲ ክገልጽ እንከሎ፡
ንሳ ግና ትፈልጦ ከም ዘየለ ኣረዲኣ።
መንግስቲ ባንግላደሽ፡ ነቲ ካብ ባንክ
ኒውዮርክ ኣብ ዝርከብ ሳንዱቕ ዝተሰርቆ

ገንዘብ ንምምላስ፡ ናብ ማኒላ ርእሲ-ከተማ
ፊሊፒንስ ልኡኻት ሰዲዱ ምህላዉ
ተፈሊጡ ኣሎ።
ካብቲ ዝተሰርቀ 81 ሚልዮን ዶላር፡ እቲ
15 ሚልዮን ጥራይ ኣብ ሓደ ማእከል

ቁማር (ካዚኖ) ከም እተረኽበ ምንጭታት
ሓቢሮም።

ኢሉ።
ናይ ኢክሶን ሞቢል ዋና ኣካያዲ ስራሕ
ዝነበረ ተወዳዳሪ - ፋያሉ፡ ንውጽኢት እቲ
ምርጫ ከምዘይቅበሎ ገሊጹ ኣሎ።
ኣብ መንጎ ደገፍትን ተቓወምትን ወጥሪ
ኣብ ዝዓሰለሉ ህሞት፡ ፈረንሳ ውጽኢት
ምርጫ ግሉጽነት ክጎድሎ ከም ዝኽእል
ዘስምዕ - ንህዝቢ ዘየቕስን መግለጺ
ብመንገዲ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢኣ
ኣቢላ ኣቃሊሓ ኣላ። “ፈረንሳ ዘይተጸበየቶ

ውጽኢት ስለዝተረኽበ፡ መብርሂ ንጽበ
ኣለና” ኢሉ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ዦን-
ዪቨስ ለ ድርያን።
እዚ ምርጫ፡ ኮንጎ ኪንሻሳ ካብ በልጅዩም
ናጻ ካብ እትወጽእ ካብ 1960 ንደሓር፡
ናይ መጀመርታ ሰላማዊ ናይ ስልጣን
ምስግጋር ናይ ምዃን ዕድል ከም ዘለዎ
ዝገልጹ ጸብጻባት፡ ናብ ሓድሽ ዓንኬል ናዕቢ
ዘሰጋግር ኣጋጣሚ ክኸውን ከምዝኽእል
እውን ስግኣቶም ይገልጹ።

ከተማ ይገልጹ።
ብዋኒን ንግድን ብናይ መራኽብ መዋፈሪ
ማርሳታትን ብፍርያት ዲጂታል ቴክኖሎጂን
እትፍለጥ ሲንጋፖር፡ ቀረብ መግቢ ካብ
ወጻኢ ክመጽእ ዘይክእለሉ ሃንደበታዊ
ኩነታት ምስ ዝፍጠር ንዝገሃድ ተርእዮ
ጥሜት ንምክልኻል፡ ሕርሻ ከተማታት
ተተባብዕ ከምዘላ ኣብቲ ዋኒን ዝተዋፈሩ
ሓረስቶት የረድኡ።
እታ 5.6 ሚልዮን ህዝቢ ዝነብረላ
ሲንጋፖር፡ ንሕርሻን ንመንበሪ ህዝብን
ቦታ ንምርካብ፡ መጐዓዝያታት ትሕቲ
ምድሪ ክንቀሳቐሱ፡ መኻዚኖታት ኣቝሑ

እውን ኣብ ትሕቲ ምድሪ ክህነጹ እያ
እተተባብዕ።
ኣብ 2050፡ ማለት ድሕሪ ሰላሳ ዓመት
ክልተ ሲሶ ካብ ህዝቢ ዓለም፡ ኣብ ከተማታት
ከምዝነብር ብዘሎ ናይ ክኢላታት ግምት፡
ነቲ ዝመጽእ ዋሕዲ መግቢ ንምክልኻል፡
ምዕቡል ናይ ከተማ ሕርሻታት ኣገዳሲ
ምዃኑ ይእመን።
ኣብ ሓያሎ ከተማታት ዓለም ብዝካየድ
ዘሎ ናይ ከተማ ሕርሻታት ድማ፡ ሎሚ
ኣብ ምሉእ ዓለም ካብ ዝፈሪ መግቢ - እቲ
10 ሚእታዊት ብሕርሻ ከተማታት ምዃኑ
ምንጭታት የረድኡ።